

SZAKSZERVEZETI KÖZLÖNY

VII. ÉVF. 17. SZÁM

ÁRA 60 FILLÉR

BUDAPEST, 1946 OKTÓBER 24.

El a kezekkel a szakszervezetektől!

Ahogy a stabilizáció eredményei nyilvánvalóvá váltak, amint értékálló pénzünk erősödött, úgy erősödött, vált nyilvánvalóvá a reakció politikai és gazdasági ellentámadása. Nem véletlen, hogy e támadások főcéltablája a szakszervezetek voltak a nemzetgyűlés nemrégiben lezáródott első ülészakánának végefelé és szerte az országban is, ahol a Kiszgazdapárt jobbszárnyának képviselői útszéli demagógiával a hordó tetejére léptek. A szakszervezeteket, mint a munkásság harcos egységét támadták, alantas politikai cselfogásokkal éket igyekeztek verni a nagy dolgozó rétegek, a munkásság és a parasztság közé, a fizikai és a szellemi dolgozók közé. A támadások azonban ellenkező hatást váltottak ki:

a munkásegység

— ha lehet — még jobban megszilárdult és a parasztság széles rétegei előtt is megvilágosodott, hogy a szakszervezet- és munkáellenes kirohanások milyen célok szolgálatában állanak: A nagytőke, a bankok, a mammutvállalatok mammutfizetésű vezérigazgatói, a trösztök és kartellek urai vezényelték politikai ügynökeiknek a szakszervezetek jogai, önkormányzata, az üzemi bizottságok hatásköre elleni rohamot.

A Szakszervezeti Tanács október 4-én a szakszervezetek és üzemi bizottságok vezetőinek, bizalmijainak részvételével megtartott összehívott ülésén a leghatározottabban visszautasította a tökéletes reakció megismételt támadásait és határozattá emelte a szervezett munkásság követeléseit: a szabotáló tőkések üzemeinek kisajátítását, a közmunkák megindítását, családi pótlékot, a magasabb táppénzt és öregségi járadékot, a szakszervezetek jogkörének kiszélesítését.

Az összehívott ülés határozata értelmében október 11-én Kossa István elvtárs vezetésével

a Szakszervezeti Tanács küldöttsége

felkereste Nagy Ferenc miniszterelnököt. A küldöttségben résztvettek Piros László és Vas Miklós főtitkárhelyettes elvtársak, Apró Antal, Halász Alfréd, Rácz Gyula elvtársak, tanácsstagok és a Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetségének vezetőségi tagjai. Kossa elvtárs átnyújtotta a szakszervezeti összehívott ülés határozatait és kimerítően tájékoztatta a miniszterelnököt a szervezett dolgozók legfontosabb követeléseiről.

Nagy Ferenc miniszterelnök részletesen választott szakszervezeteink küldöttségének. A munkanélküliség problémájával kapcsolatban kijelentette, hogy mindent el kell követni új munkaalakok teremtésére. A munkanélküli segélyt is tervbe vették és tekintettel arra, hogy a téli hónapokban arra szükség lesz, ezzel kapcsolatban javaslatot terjesztenek a minisztertanács elé. Egyetértett a miniszterelnök azzal, hogy a

munkanélküliség

folyósítása a szakszervezetek útján történjék. Elismerte az ipari áruk leszállításának feltétlen szükségességét és közölte, hogy már utasította is az Anyag- és Árhivatal vezetőjét az összes közhasználati cikkek árának felülvizsgálására.

Részletesen kitért a miniszterelnök a hitelellenőrzés kérdésére. A Gazdasági Főtanácsban intézkedések történtek a hitelek folyósításának megszorítására és a felhasználás fokozottabb ellenőrzésére. A mezőgazdasági munkaközvetítéssel kapcsolatban szakszervezeti küldöttségünk megállapodott a miniszterelnökkel, hogy a mezőgazdasági dolgozók munkaközvetítése továbbra is a Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetsége hatáskörébe tartozik, azzal, hogy a munkáltatói érdekképviselőeknek paritásos alapon joga van az ellenőrzésre, ahogy azt az erre vonatkozó rendelet előírja.

Küldöttségünk szóváltotta a Kiszgazdapárt részéről

a szakszervezeteket ért támadásokat

valamint azokat a törekvéseket, amelyek a szakszervezeti egység megbontására igyekeznek. A miniszterelnök, mint a Kiszgazdapárt vezetője, kijelentette, hogy egyáltalán nem kívánja korlátozni a szakszervezetek eddig megszerzett jogait, sőt a jogok további kiterjesztése mellett van. A Kiszgazdapártnak nincsen szándékában »sárga« szakszervezetek felállítása — hangsúlyozta és a szakszervezeti törvényjavaslatról, amelyről a kiszgazdapárti lapok írtak, kijelentette, hogy erről neki nincs tudomása és ezt vele senki nem beszélt meg. Természetesnek tartja, ha a szakszervezetek jogállásáról szóló törvényt megfelelő előzetes tárgyalás után, az illetékes miniszteren keresztül a szakszervezetek benyújtják.

A Szakszervezeti Tanács küldöttsége tudomásulvette a miniszterelnök választát, de nyilvánvalóan

nem vette tudomásul pártjának jobboldala; a megnyugtató kijelentéseket követően a Kis Ujságban helyreigazításszerű közlemény jelent meg a miniszterelnök válaszárol. Ebben a közleményben el-
sikkad az a tény, hogy a miniszterelnöknek nem volt tudomása a Kisgazdapárt által kidolgozandó »szakszervezeti törvényről« és az is, hogy Nagy Ferenc e törvény benyújtására a szakszervezeteket tartotta illetékeseknek.

A Kisgazdapárt sajtója

és szónokai a miniszterelnök kijelentései után is és e kijelentésekkel szemben ismételtelen felvetették a szakszervezetek jogainak kisgazdapárti részről történő szabályozását, sőt a szakszervezetek megrendszabályozását! »Politikamentes« szakszervezetekről írtak és beszéltek ugyanazokkal az érvekkel, ugyanazokkal a csellfogásokkal, amelyekkel a letűnt Horthy-fasizmus hadakozott a szakszervezetek önkormányzata ellen. A megismétlődő reakciós kihívásokra szabad szakszervezeteinknek nincs és nem is lehet más válasza, mint az, amit október 4-én a szakszervezeti összvezetőség másfélmillió szervezett dolgozó nevében adott: el a kezekkel a szakszervezetektől.

A reakciónak a stabilizáció eredményei és a koalíciós együttműködést veszélyeztető előretörése nemcsak a szervezett dolgozók tömegeit, a munkásegységet kovácsolta még szilárdabbá, hanem megszilárdította a magyar demokrácia balszárnyának, a magyar demokrácia igazi többségének egységfrontját is: a Baloldali Blokkot.

A Baloldali Blokk

pártjai a koalíció állandóan mélyülő válságának megoldására, a politikai feszültség levezetésére és a kormányzat zavartalan építő munkájának biztosítására a múlt hét végén öt pontba foglalva kö-
zölték követeléseiket a Kisgazdapárttal.

E követelések részben a stabilizáció gazdasági eredményeinek továbbvitelét, a munkásság és a dolgozó parasztság megsegítését szolgálják, részben az ehhez szükséges politikai előfeltétel megteremtését: a Kisgazdapárt demokratáinak közös harcát a Baloldali Blokkal a reakció ellen.

A Kisgazdapárt vezetőségéhez intézett levéllel — amelyet Rákosi Mátyás, Szakasits Árpád, Kossa István elvtársak és Veres Péter írtak alá — meg-

indult a küzdelem a dolgozók életszínvonalának felemeléséért. A Baloldali Blokk ebben követeli

az ipari árak 25%-kal történő általános leszállítását,

a kartellek áruzsorájának letörésére minden magánérdeket szolgáló kartell-alakulat felosztatását. A paraszt- és munkásszervezetek, valamint a kisbirtokosok és kisiparosok hitelezésének fokozott biztosítását és a szövetkezeti törvény sürgős elfogadását. A parasztság műtrágyával, oltóanyaggal, gépekkel és szerszámokkal való ellátásának biztosítására a vegyészeti ipar és a mezőgazdasági gépipar nagyüzemeinek államosítását, a malomzsora letörésére a nagymalmok államosítását és a kismalmok községi ellenőrzését. Követeli, hogy a földalapba befolyó összegeket elsősorban ne a régi birtokosok kártalanítására, hanem az új gazdák megsegítésére fordítsák.

A Baloldali Blokk memorandumja leszögezi a szakszervezetek kívánásait is: követeli az üzemi bizottságok jogkörének kiterjesztését, a

szakszervezeti autonómia

valamint az üzemi alkotmány törvénybe iktatását.

A szakszervezeti összvezetőség határozatának két követelése máris megvalósult: a családi pótlékért, a magasabb táppénzért és öregségi járadékért indított harcunk eredménnyel járt. Azonban a

küzdelem tovább folyik

a stabilizáció eredményeinek biztosításáért, az ipari árak 25 százalékos csökkentéséért, a dolgozó nép jólétéért, szakszervezeteink jogainak törvényes biztosításáért és mindazokért a célkitűzésekért, amelyek a Baloldali Blokk levelében követeléseink alsó határát képezik.

A Baloldali Blokk átadta követeléseit. Most a Kisgazdapárton van a sor, hogy végre nyíltan állástfoglaljon: a Baloldali Blokkal kíván-e együtt-
haladni, harcolni a széles dolgozó tömegek életszínvonalának felemeléséért, vagy szembefordul a népi követelésekkel és ezzel ellentmond sokat hang-
goztatott demokratikus célkitűzéseinek s arra a Nagyatádi-féle útra lép, amelyen visszavonhatatlanul elveszti hitelét, saját paraszti tömegeinek bizalmát is.

A Szakszervezeti Világszövetség.

a szervezett munkásság új, egy-
séges, hatalmas nemzetközi szervezete október 8-án ünnepelte fennállásának első évfordulóját. Az egy évvel ezelőtt megtartott szakszervezeti világtalálkozó nemcsak a munkásság számára jelentette évtizedes, a szakszervezeti egység érdekében folytatott harcának eredményes befejezését, hanem harcos szervezeti megalkotását jelentette a világ békéjének, demokratikus fejlődésének biztosítására.

A Szakszervezeti Világszövetség eredményes és hasznos mun-

kát végez. Küzd a dolgozók életszínvonalának emeléséért, a munkásmozgalom szabadságáért az elmaradott, vagy gyarmati országokban és mindenütt, ahol reakciós, fasiszta erők támadják és elnyomják a munkásságot. Segítőkezet nyújt a jogaikért küzdő népi erőeknek és a nemzetközi munkásszolidaritás szellemében mozgósítja a többi országok dolgozóit a közös harcra. Az egész világ szakszervezeteit mozgósította Franco véres terroruralma és a görög monarchista kormány garázdálkodásai ellen.

Jogos reménnyel néznek tehát a dolgozó milliók az egész vilá-

gon a Szakszervezeti Világszövetség további munkája elé. Tudják, hogy továbbra is következetesen harcol a dolgozók jobb megélhetéséért, a fasizmus maradványainak kiirtásáért, a békéért és a szabadságért.

A Szakszervezeti Világszövetség azonban feladatait eredményesen megoldani csak akkor tudja, ha minden ország dolgozói egységesen támogatják. A magyar dolgozóknak is kötelességük saját jogaikért vívott harcuk közben a Szakszervezeti Világszövetség célkitűzéseit támogatni és megőrizni a nemzetközi szakszervezeti egységet.

IPARI ÁTKÉPZÉS

A demokratikus Magyarország egészséges gazdasági és társadalmi életének kialakításában fontos szerepe van az ipari és mezőgazdasági átképzésnek. Elsősorban a B-listára került tisztviselők nagy részét kell átképezni, másodsorban olyan munkásrétegeket, amelyek a háború következtében túlméretezett iparágakhoz tartoznak, mégpedig azokba az iparágakba kell őket átcsoportosítani, melyekben munkaerőhiány van, vagy gazdasági életünk fejlődése során munkaerőhiány lesz.

Felesleges tisztviselők elsősorban a közalkalmazottak köréből kerültek B-listára. A Horthy-rendszer mesterségesen felduzzasztotta az állami bürokráciát, hogy a magyar reakció uralmát alátámassza. Természetesen nemcsak a köztisztviselők számszerű növelése szolgálta ezt a célt, hanem a népgyűlölő sovinizmus, a karrizmus, a felettesek iránti szolgáló alázatosság és az alantasokkal, különösen a fizikai dolgozók millióival szemben való gőgös úrhatnokság mérgező szellemének terjesztésével. Ez az átképzések kettős feladatát állít eléink. A B-listások számára szakmai és szellemi átképzést kell nyújtunk.

Méreteiben ennek az átképzésnek jelentősnek kell lennie. A Horthy-rendszer államapparátusa 1938-ban is túlméretezett volt; a háborús években, amikor a sovinizmus és rablóimperializmus szellemét különösen nagyra korbácsolták, az állami bürokrácia létszámát mintegy megkétszerezték. A magyar dolgozók vállalták a fizikai romok eltakarítását, hazánk újjáépítését és vállalnunk kell a szellemi romok eltakarítását is, melynek során egyik legfontosabb tennivaló a B-listások átképzése.

Az első világháború után volt már egy nagyarányú B-listázás. A háborúvesztes ország nem tarthatta fenn a túlméretezett közalkalmazotti kart. Még inkább szükségessé vált ez a rendszabály ma, amikor nemcsak a létszámfeleltetést kellett eltávolítani, hanem ezzel egyidejűleg az egész államgépezetet szellemileg is alaposan meg kellett és meg kell tisztogatni.

A feladat nem könnyű megnehezíti az átmeneti munkanélküliség. Amikor megfeszítjük erőinket a munkanélküliség leküzdésére, gazdasági életünk továbbfejlesztésére, akkor egyben küzdünk azoknak a feltételeknek a merteremtéséért is, melyek szükségesek, hogy a B-listások munkaképes és munkára kész tömegét átképezhessük, számukra új életlehetőséget teremtsünk.

A reakciós tőkés érdekeltségek az áraknak túlmagasra való feltornászásával és indokolatlan elbojasztásokkal szabotálják a termelést. Ez a nagytőkés szabotálás a főakadály a B-listások nagyobbarányú ipari átképzésének, mert amikor növelik a munkanélküliséget, amikor a munkások ezrei a gyárak előtt állnak, nehezen nyithatók meg a gyárkapuk a B-listások számára. Ahol nincsenek munkanélküliek, ott a vállalkozók gyakran idézik fel a munkanélküliség rémét, hogy erre hivatkozva közvetlenül is akadályozzák a B-listások átképzését. A *Hubert és Siegmund* cégnél például az újjáépítési minisztérium átképzési osztálya, amely a Szakszervezeti Tanácsal együttműködve végzi munkáját, meggyezett az üzemi bizottsággal — az igazgató-

ság tiltakozása ellenére —, hogy 10 dolgozni akaró B-listást öntőnek átképezzenek. Az igazgatóság, midőn ennek híret vette, nagyarányú öntő-elbojasztásokkal igyekezett rábírní az üzemi bizottságot, hogy vonja vissza hozzájárulását. Öntőmunkásokban a közelmúltban még nagy hiány volt és gazdasági életünk fejlődésével valószínűleg a hiány növekszik. Vannak azonban olyan vállalatok is, melyeknek igazgatósága nem viseltetik ellenségesen az átképzésekkel kapcsolatban. A *Magyar Pamutipar* igazgatósága az üzemi bizottsággal karöltve már a második átképző csoportot állítja munkába. Fonókat és szövőket képeznek ki, akikben ma is hiány van és még inkább hiány lesz, ha megfelelő átképzéssel nem gondoskodunk a növekvő szükséglet kielégítéséről.

Morális akadály is van az átképzésnek. Egyrészt maguk a B-listások húzódnak, várnak. A B-listásoknak alig 10%-a jelentkezett Budapesten átképzésre. Viszont sokan ostromolják a Magánalkalmazottak Szakszervezetének munkaközvetítőjét, abban bízva, hogy nem kényyszerülnek fizikai munkára és közalkalmazottakból magánalkalmazottak lehetnek. Azonban a magántisztviselők körében is munkafelesleg van. Nagyon kevés az olyan B-listás közalkalmazott, akinek sikerül mint magántisztviselő elhelyezkedni. A B-listások nagyrésze előbb-utóbb rákényszerül arra, hogy megismerje és vállalja a fizikai munkát.

Tapasztalható bizonyos fokú bizalmatlanság a munkásság körében is a B-listások átképzésével. Nem mindenki azért vállalja a fizikai munkát, mert megbecsüli, hanem inkább csak azért, mert más kereseti lehetőség hiányában erre rákényszerül. Aki rákényszerül a munkára, megtanulhatja azt becsülni. A munka hatalmas nevelő erő. Embereket, akiknek régi eszmévilága összeomlott, mert össze kellett omlani, a munka át tud alakítani. A munka által alkalmassá válhatnak új eszmék, a demokrácia, a munkás eszméinek befogadására. A munka által képessé válhatnak arra, hogy megbecsüljék saját magukat mint munkásokat és megbecsüljék a munkásosztályt, melynek sorába léptek. Így beolvadhatnak abba az osztályba, mely az új világot építi. Meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy mindenki, aki akarja, becsületes munkával szolgálhassa az országot és becsületes munkával biztosíthassa saját létét. Vonatkozik ez a B-listásokra is. A munkásság csak azokat fogja sorából kiközösíteni, akik elárulják a nép ügyét, viszont megbecsüli azokat, akik munkájukkal ezt megérdemlik.

Le kell küzdeni tehát úgy az anyagi, mint az erkölcsi akadályokat, amelyek miatt az átképzések még távolról sem olyan méretűek, mint kellene. Le kell küzdeni gazdasági életünk minden akadályát. Így különösen a munkanélküliséget, a reakciós nagytőkés érdekeltségek szabotálását. Le kell küzdeni a B-listásoknak a kétkezi munkától való húzódozását, lehetővé téve számukra a becsületes kétkezi munkát. Alkalmat és módot kell adni mindazok számára, akik erre készek és képesek, hogy munkájukkal oszlassák el a velük szemben még sok helyen fennálló bizalmatlanságot és morális segítséget kell nyújtani részükre, hogy sikerrel járják azt az utat, mely új élethez vezet.

Nemes Dezső

Melegen érdeklődik a Kisgazdapárt

a szakszervezetek kérdései iránt. Nagyon jól ismerjük ennek az újkeletű érdeklődésnek az okait, amelyek legkevésbé olyan önzetlenek, mint ahogyan azt a kisgazdák fel szeretnék tüntetni. A szakszervezeti demokráciát reklamálják a másik oldalon és hogy a félreértésnek még a csírái is lehetetlenné váljanak, a Kisgazdapártnak nem a demokratikus irányzatú balszárnya foglalkozik a szakszervezeti problémákkal, hanem a legkevésbé sem a demokrácia érdekeit szolgáló jobbszárny. Ez a jobbszárny az, amelyiknek exponensei a Horthy fasizmus időszakában a MÉP-ben és egyéb jobboldali pártokban foglaltak helyet, amely most »lándzsát tör a demokrácia mellett«. És a logika nagyobb dicsőségére éppen azon szakszervezetekkel szemben vonul fel »a demokrácia érdekében«, amely szakszervezetek a multban és a jelenben mindig a demokrácia harcosai és ezen jobboldali pártokkal szemben eredményes harcosai voltak.

Az egyes jobboldali ujságok sorozatos támadásokat indítottak a szakszervezetek kérdésében. A »Kis Újság«, a »Magyar Nemzet«, egyik-másik hétfői lap legfontosabb témája most az, hogy milyen legyen a szakszervezeti alkotmány, hogyan szövegezzék meg az erre vonatkozó törvényt, stb., stb. Élénken figyelik a szakszervezeti megnyilvánulásokat és azonnal válaszokat fűznek hozzájuk. Kijelentik, hogy a szakszervezetekből ki kell küszöbölni a politikát. Természetesen nagyon jól tudják, hogy mindezt miért teszik. A szakszervezeteket a multban a szociáldemokrata munkások hozták létre és jelenleg a Szociáldemokrata Párt és a Magyar Kommunista Párt tagjai alkotják a szakszervezetek őrjáti és túlnyomó többségét. Ha ők, a másik oldal, politikamentessé akarják tenni a szakszervezeti életet, akkor ezzel azt szeretnék elérni, hogy a két munkáspárt helyett a saját reakciós politikájukat csempésszék be az ország gazdasági és társadalmi életének ezekbe a döntő pozíciókba. Ugyanaz a politika ez, mint amelyet az elmúlt gyászos érában Gömbösek, Darányiék, Imrédyék és Kállayék próbáltak érvényre juttatni a szakszervezetekkel szemben. Ahogy azonban a mult félfasisztái és fasisztái csődöt mondtak ezzel a tervükkel, csődöt mondanak a jelen reakciói is. A szakszervezeteknek és a két munkáspártnak a kapcsolatai elszakíthatatlanok és

hiába is kísérletezik bárki ennek a kapcsolatnak a meglazítása érdekében. Nem is ajánljuk ezt a kísérletezést.

A kisgazdapárti lapok kórusához most legutóbb az »Új Ember«, Mindszentyék lapja is csatlakozott. Vas Miklós elvtárs a Szakszervezeti Tanács egyik nagygyűlésén beszédet mondott és abban kifejtette, hogy a Kisgazdapártnak nincs sok keresnivalója a szakszervezetekben, hiszen még egységes világnézete sincs a marxista munkásság nagyon is egységes, nagyon is öntudatos világnézetével szemben. Az »Új Ember« úgy véli, hogy néki van világnézete, tehát ő beleszólhat a szakszervezeti kérdésekbe. Mi nem ismerjük az »Új Ember« világnézetét, — vagy ha úgy tetszik, nagyon is jól is-

merjük — mert eddig gondosan titkolták világnézetük igazi arcát. De egy percig se gondolja az »Új Ember« és baráti köre, hogy a szervezett munkásság körében népszerűvé válhat az a »világnézet«, amelyet a demokráciával szemben képvisel. Erről egyébként ő maga is meggyőződhetett eddig.

A szakszervezetekkel kapcsolatban a felfogásunk sziklaszilárd: a szakszervezetek ügye egyedül a szervezett dolgozókra tartozik. Ne avatkozzanak abba bele kívülről se a GyOSz zsoldjában álló kisgazdapárti jobboldal, se Mindszenty reakciós politikájának ügynökei, mert ez az igyekezetük hiábavaló. Megtörik a szervezett, öntudatos dolgozók sziklaszilárd világnézetét, amely határozottan visszautasítja és kiveti magából mindazt, ami a demokrácia és az ország hátrányát célozza.

A közlekedési munkások évi jelentése

Általános szokás, hogy a szakszervezetek közgyűléseik évi jelentést készítene az elmúlt évről, évente tehát több ilyen jelentésből ismerhetjük meg az elmúlt év szakszervezeti mozgalmát. Ebből a szempontból tehát nem érdemelne külön említést a Magyar Közlekedési Alkalmazottak Szabad Szakszervezetének az elmúlt évről kiadott közgyűlési jelentése. Ha mégis visszatérünk rá, akkor az azért van, mert a könyv összeállítása, annak anyaga olyan gondos és szép munka, amely megérdemli a külön figyelmet. A jelentés hosszú tanulmányokban foglalkozik az ország egyes részei villamosvasutainak újjáépítésével. Rajzok és térképek sora szakítja meg az érdekes szöveget és mutat rá arra a hatalmas munkára, amelyet ezen a fontos területen a dolgozók végeztek.

Kimutatja a jelentés, hogy az 1945. év végéig 31 autóbust, 632 villamos motorkocsit, 490 pótkocsit építettek újjá és az egyéb járművekkel együtt összesen 1371 járművet hoztak helyre. Az alkalmazottak létfenntartási viszonyaival foglalkozik ezután a füzet és részletesen taglalja az egyes foglalkozási kategóriák életszínvonalának alakulását. Az alkalmazottak életszínvonalának emelésére irányuló akciókkal külön rész foglalkozik. A fizetés-emelés és az ellátás javítására vonatkozó eredmények mellett

külön figyelmet érdemel a ruházatkódás javítását célzó intézkedések sora is.

A mozgalmi élettel foglalkozva, igen érdekes képet rajzol a jelentés a szakszervezetbe újonnan belépő tagok számának alakulásáról. Februárban 1727, márciusban 2267, áprilisban 3705 új tag lépett a szakszervezetbe és az ezután következő hónapokban átlagosan 1000—1000 új tag. A szakszervezetnek jelenleg 18.879 tagja van. A forgalomban 9000, a műszakban 4300, a pályafenntartásnál 800, irodai és egyéb munkáknál. A kimutatással kapcsolatosan a tagok helycsoportok szerinti, korszerti megoszlásával, továbbá a belépés időpontjának részletezése is szerepel. Külön részben foglalkozik a füzet a reakcióelleni küzdelemmel, az igazoló bizottság munkájával, a rehabilitációs kérdésekkel is. A szakmai és szellemi továbbképzés, a szaklap, munkaközvetítés ügyeit külön-külön tárgyalja a jelentés, amely végül az anyagi kérdéseket ismerteti.

Az előttünk lévő jelentés — melyet a központi vezetőség nevében Tóth Mihály elvtárs főtárgyal terjesztett a közgyűlés elé — megérdemli tárgyanál és kiállításánál fogva, hogy külön foglalkozzunk vele és az egyes szakszervezetek figyelmét is felhívjuk a Közlekedési Alkalmazottak Szakszervezetének értékes jelentésére.

A kollektív szerződések revíziója

A kollektív szerződések revíziójának felvetése nem véletlen. A dolgozók életszínvonalának emelése a stabilizációs terv előirányzata értelmében csak a termelés emelkedésével párhuzamosan hajtható végre. Tizenkét héttel a jó pénz megteremtése után az életszínvonal fokozatos emelésének előfeltétele, a termelési színvonal emelkedése megállapítható. A stabilizáció megteremtésekor a munkateljesítmény a háborúelőttihez viszonyítva 70% körül mozgott és 12 héttel a stabilizáció megteremtése után már 80–90% az átlag.

A kollektív szerződések revíziójának szükségessége más téren is megmutatkozik. A szerződések gyakorlatban való alkalmazásakor kiütköztek olyan hibák, amelyeken segítenünk kell. Ezeket a hibákat le kell faragunk és ki kell javítanunk, hogy ne lehessenek a termelés nyugodt menetének akadályozói.

Elsősorban a legálsosnyabb kategóriákon kell segíteni.

A segéd munkások

alsó csoportjai megközelítőleg sem keresik meg a létminimumot. E bérek feljavítása elsőrendű kérdés. A segéd munkások órabérátlagát 80 fillérről legalább 90 fillérré kell feljavítani. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az alsó fizetési segéd munkás rétegek órabéreit nagyobb mértékben az átlagos kereset felletti segéd munkások órabéreit kisebb mértékben kell emelni.

Felül kell vizsgálni

a szak munkások kezdő órabéreit

is. A szak munkásbérek egyes kategóriákban alatta maradnak a segéd munkásbéreknek. A szak munkásbérek revíziója tehát szükséges. A kezdő szak munkásbér nem lehet álsosnyabb az átlagos segéd munkásbérnél. Természetesen nemcsak az alsó fizetési kategóriákat kell felülvizsgálni, bizonyos lehetőségeket kell engednünk a felső bérhatároknál is. Egyes kiválóan képzett szak munkások, akik munkakörükből kifolyóan akkordban dolgozni nem tudnak, magasabb órabért kell, hogy kaphassanak. Ezeket a kivételeket azonban csak indokolt esetben, a Szakszervezeti Tanács előzetes hozzájárulása után lehet engedélyezni.

Az üzemfenntartó munkások

kérdése sem új problémája a teljesítményi bérrendszernek. Még

az iparilag jól fejlett államokban sem oldották meg a nem közvetlen termelő munkát végző munkások akkordírozásának kérdését (a Szovjetunió kivételével. Szerk.). Tény az, hogy az üzemfenntartó munkások hozzájárulnak a teljesítmény emeléséhez s az ő teljesítményük befolyásolja a termelést. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ugyanakkora erőfeszítést kell munkájukba belevinni, mint a közvetlen termelő munkát végző és teljesítményi bérrendszerben dolgozó többi munkavállalóknak. Az előbb ismertetett okok miatt mégis jogosult a teljesítménnyel kapcsolatos többkereset biztosítása az üzemfenntartó munkások számára. Akkordírozásuk csak úgy vihető keresztül, ha azt az üzemi átlagteljesítménnyel vetjük egybe.

Ugyanilyen kérdéseket vet fel a teljesítménybérrendszerben dolgozó munkások mellett foglalkoztatott

segítők

többkeresete is. Igazságtalan az, hogy az a segéd munkás, aki az akkordban dolgozó munkás kezére jár, segíti őt a többtermelésben és így jelentékeny mértékben függ tőle a magasabb teljesítmény is, ne részesülhessen a többkeresetből.

Rugalmassá kell tenni

kvalifikálást

is. A kollektív szerződések által előírt százalékok kissé merevek. Egyes üzemekben, különösen a kisiparban, kevés ez a százalék, vannak viszont üzemek, ahol soknak bizonyult. A kvalifikálást az üzemi bizottságok javaslatára üzemenként a szakszervezeteknek kell felülbírálni s ahol ez szükségesnek mutatkozik, a megfelelő átsorolást végre kell hajtani. A kvalifikációs százalékok megállapítása egy egész iparágra vonatkoztatva helyesek. Az átsorolásoknak éppen ezért nem szabad túllépésekre vezetniük. A kvalifikált munkások száma az átsorolás után egyes iparágakban nem lehet több, mint a kollektív szerződésben előírányzott.

At kell vizsgálni általában véve a besorolásokat. Az egyes szakmák kollektív szerződéseit, a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt, nem lehetett kellőképpen

egybehangolni.

Nemcsak szakmák és szakmák között mutatkoznak ilyen eltérések, hanem még szakmákon belül az egyes szakosztályok szer

ződései között is. A gyakorlatban kialakult hibákat ki kell javítani s a lehetőséghez képest az egyes szakosztályok, szakmák kollektív szerződéseit egybe kell hangolni.

Az utóbbi időben sok üzemben felvetették a

természetbeni juttatások

felújításának kérdését is. Azok az üzemek, amelyek a múltban, a háború előtt, az általuk gyártott cikkekkel a munkavállalóknak ingyenes, vagy mérsékelt áron juttattak, ezt bőségesen beletudták a bérekbe. A természetbeni juttatás álsosny fizetéssel járt. Ma nem lehet cél, hogy a gyárak a munkásokkal fizetessék meg akármilyen mérsékelt áron a seflejes, vagy a nyakukon maradt árnekket.

Követelésünk

ma az, hogy a munkáltató az ország gazdasági helyzetének megfelelően tisztességes béreket fizessen, a termelés emelkedésével pedig magasabb bérrel, vagy álsosnyabb árakkal magasabb életszínvonalat biztosítson. Tiszta pénzbeli béreket kell kapnunk, hogy mindenki azt vásárolhassa meg, amire szüksége van s ne legyen kénytelen a gyárak esetleges selejtes áruit elfogadni.

Mind a mai napig nincs megnyugtatóan rendezve a

természetbeni lakás, fűtés, világítás

kérdése. Egyes üzemek dolgozói már évtizedek óta élvezik ezeket az előnyöket. Ma könnyen megfelelkeznek azonban arról, hogy ennek fejében milyen béreket kaptak. Gondoljunk csak a kolóniákon lakó textilmunkások, vagy építőanyagipari munkások háborúelőtti nyomorúságos béreire. A kollektív szerződés ma ezek számára is biztosítja a tisztességes bért. Indokolatlan előnyhöz jutnának ezek a szakmák, ha fenti szolgáltatásokat ingyen kapnák. Általában a lakbér ma a jövedelemnek 20–25%-át teszi ki s legalább 10–15%-ot tesz ki még a fűtés és világítás is. Próbáljuk ezt visszavetíteni valébére. Azok, akik a lakást, fűtést és világítást ingyen kapják, lényegesen magasabb valébert élveznének, mint a többiek. Nem megoldás az sem, hogy az üzem többi dolgozói, akik ezekben a juttatásokban nem részesülnek, lakbérpótlékot kapjanak. Ez lényegében nem más, mint burkolt béremelés. A lakbérpótlék nem maradhatna meg elszigetelten egyes üzemekben, jogos kívánsá

ga lenne a többi szakmáknak is. Hyen nagyarányú béremelést a stabilizáció még nem bír el. A töl-
kések igen jól fel tudnák hasz-
nálni az alkalmat s kalkulációi-
kat úgy készítenék el, hogy ez
áremelést vonna maga után s ez-
zel másik vonalon is bizonyíta-
lanná tudnák tenni a stabilizá-
ció sikerét. Természetesen vannak
indokolt esetek, amikor a lakbér-
fizetés az üzemek által nyújtott
lakásokban igazságtalannak bi-
zonyul. Az első világháború előtt
épített munkáslakások, nagyobb-
részt nem nevezhetők lakások-
nak: nyomortanyák. Sok olyan
kolónia van, amely bár az első
világháború után épült, nem
jobb, mint a régebben épültek. A
természetbeni lakás bérfizetésé-
nek kérdése, miután üzemenként
változó, egységesen nem rendez-
hető. A természetbeni juttatások
csak ott és olyan mértékben al-
kalmazhatók, ahol azt a munka,
illetve a munkahely körülményei
megkivánják. A munkahely
szennyezsége, vagy egészségtelen
körülményei feltétlenül megki-
vánják bizonyos természetbeni
juttatások rendszeresítését. Gon-
doljunk itt elsősorban az öntödei
munkásokra, akik most nem kap-
ják meg már a multban is szoká-
sos borkötényüket és fatalpú ba-

kancsukat. Meg kell vizsgálni,
melyek azok az üzemek és üze-
meken belüli munkahelyek, ahol
hasonló természetbeni juttatások-
ra szükség van. Ezeket a helye-
ket ezt biztosítani kell.

A nem képesítéshez kötött ipa-
rok nagytömegű

betanított munkásaira

nézve sérelmes az, hogy akár-
milyen jó szakmai tudás és gya-
korlat mellett szines módjuk szak-
munkásokká átmínösülniök. Ez a
kérdés nem oldható meg egysze-
rűen azzal, hogy betanított mun-
kásokat szakmunkásokká minősí-
tenek át, bizonyos szakmai gya-
korlat után. Betanított munkás
éppen azt jelenti, hogy bizonyos
gyakorlattal az illető csak bizo-
nyos részletmunkákat sajátít el.
A részletmunkáknak bármilyen
alapos ismerete még nem jogosít
fel senkit arra, hogy egyenlő el-
bírálást kérjen olyan szakmun-
kással, aki a maga szakmájának
minden irányban a legalaposabb
ismerője. A kérdés megoldásában
élen jár a vegyipari munkások
szakszervezete. Ők szakmai isko-
lákat állítottak fel, ahol a meg-
felelő szakmai gyakorlattal ren-
delkező betanított munkások el-
sajátíthatják mindazokat a tud-

nivalókat, amelyekkel egy jó
szakmunkásnak rendelkezni kell
s ennek alapján őket szakmun-
kássá minősíthetik át.

Felvetődött egyes szakmákban a

minőségi termelés premizálása.

A munkás a bérét azért kapja,
hogy jó minőséget produkáljon.
Az a munkás, aki jól dolgozik,
magasabb bért kap, kvalifikáció-
jával magasabb béresoportba ke-
rül. Ezen felül még külön jutal-
mazni a jó minőségi termelést
felesleges és igazságtalan volna.
Exportunk és a bér munkák szem-
pontjából kétségtelenül nem ér-
dektelen a minőségi termelés.
Ezért a minőségi premizálás he-
lyeit a megoldást a selejtszázalék
csökkentésében kell keresnünk.

Sok nehézség adódik a

szakmai szervezkedésből.

Egyes üzemekben az üzemfenn-
tartó munkások magasabb bért
kell, hogy kapjanak, mint egyéb-
ként a szakmájukban foglalkoz-
tatott többi munkások. Kétsége-
len, hogy nem hasonlítható össze
egy csőszerező lakatos vasgyár-
ban a vegyipari gyárban dolgo-
zóval. Ez utóbbi munkája egész-
ségtelenebb és nehezebb. A kér-
dést mindaddig megnyugtatóan
rendezni nem lehet, amíg szak-
mai szervezkedésről ipari szer-
vezkedésre nem térünk át.

A kollektív szerződések egyik
nagy hibája, hogy az üzemi be-
sorolásokat nem a munkahelyek

veszélyességi és egészségügyi

feltételeinek figyelembe vételével
állapította meg. Az elképzelés
ugyan ez volt azonban a besoro-
lások elkészítése idején még nem
állott rendelkezésre pontos ka-
taszter az üzemek egészségi vi-
szonyait illetően.

A kollektív szerződések revi-
ziója sürgősen végrehajtandó.
Sok olyan hiba van, amit ma még
nem veszünk észre, sok olyan ki-
növés van a kollektív szerződé-
seknek, amin a mai gazdasági
helyzet mellett még nem lehet
segíteni. A harcot a termelés
emeléséért s ezen keresztül az
életszínvonal fokozatos feljavítá-
sáért meg kell indítanunk.

Zala Ferenc

Hány órát kellett dolgozni egy átlagmunkásnak az alanti cikkekért:

		1938-ban	Infláció alatt 1946. V. hó	Stabilizáció óta 1946. IX. hó
Baromfihús	1 kg	2-66	93-4	6-11
Olaj	1 liter	4-31	83-4	10-56
Szalonna	1 kg	3-54	183-3	5-50
Zsír	1 »	2-62	200-0	8-52
Vaj	1 »	4-31	150-0	22-78
Tehéntúró	1 »	1-34	43-4	3-52
Tojás	10 db	1-23	28-3	6-08
Kenyér	1 kg	0-54	2-4	0-85
Liszt	1 »	0-58	25-0	1-30
Burgonya	1 »	0-15	4-0	0-36
Pórélek	1 »	0-37	6-8	0-56
Cukor	1 »	1-63	300-0	10-56
Gyümölcs	1 »	2-15	66-7	4-86
Gyümölcs	1 »	1-20	40-0	0-91
Férfi ruha		115-30	33.334-0	328-13
„ing		8-70	925-8	27-36
Női harisnya		2-78	258-0	5-00
Gyermekruha		60-00	1.000-0	88-33
Férfi cipő		28-42	1.900-0	117-90
Női cipő		29-22	1.716-0	80-19
Gyermekcipő		18-45	1.066-0	51-17
Fazék		1-12	390-0	19-16
Vádor		7-19	370-0	34-72
Villany	1 kwo	0-54	0-46	0-74
Gáz	1 m ³	0-54	0-78	0-74
Mozijegy	1 db	0-77	3-34	1-39
Újság	1 heti	0-37	0-34	0-37
Fa	1 q	9-15	118-0	20-72
Szén	1 »	7-15	134-0	16-67
Gyufa	10 doboz	0-92	5-0	2-00
Cigaretta	100 db	6-92	134-0	9-26
Villamos	betijegy	4-31	6-7	4-48
Lakbér	1 havi	61-50	16-4	44-44

FORUM

irodalmi, társadalomtudományi
és kritikai folyóirat

Szerkesztőbizottság:

Darvas József Szerkeszti:
Lukács György Ortuay Gyula Vértess György

Megjelenik havonta egyszer

A műszaki értelmiség a többtermelés szolgálatában

Az elmúlt 25 év alatt a mérnök és technikus nem mindig ismerte fel, hol a helye, mi az osztályhelyzete. Sok vád érte a munkásság részéről a műszaki értelmiséget és nem mindig jogtalanul. Az ellenforradalmi rezsim a gyenge, nem osztálytudatos mérnököket anyagi előnyök juttatásával a maga oldalára vonta és felhasználta a saját céljaira. A munkáltatónak nem volt érdeke, hogy a mérnök, technikus magasabb képessége, tudása segítségével szervezze a munkásságot. Mégis akadtak az elmúlt rendszerben is szép számmal olyan mérnökök és technikusok, akik a munkásság mellett állottak, kiálltak értük és bizony sokszor hátrányos helyzetbe kerültek, a munkáltatókat minden feltétel nélkül és készségesen kiszolgáló kartársaikkal szemben. Ez utóbbiak miatt látták a munkások a mérnökökben többnyire csak hajósárl.

Felszabadulás után azonban döntő változás következett be. A műszaki értelmiség megkezdte a szervezkedést. A megszüntetett Mérnöki Kamara helyett (mely csak a mérnökök egy kis csoportjának volt érdekképviselői szerve) még az ostrom alatt életre hívta a szakszervezetet az egész műszaki értelmiség érdekeinek képviselőjére.

A romok eltakarításának nehéz és gyakran életveszélyes munkájában a munkások mellett már ott dolgozott a mérnök és technikus. Együtt építették — ezáltal azonban már meguknak — a gyárat. Voltak munkahelyek, ahol — éppen az előbb említett rossz tapasztalatok alapján — nem engedték vissza a mérnököket. De csakhamar rájöttek, hogy nem a mérnökökkel általában, hanem csak egyes mérnökökkel kerültek szembe. A legtöbb helyen a mérnök és munkás egymásra találta a romok eltakarítása közben. Együtt tervezték, hogyan forják újra elindítani a holtnak látszó gépeket. A munkások szakmai ügyessége párosult a mérnök technikai tudásával és sokhelyen csoda született: a teljesen elpusztult gyár ma él és munkát, kenyeret ad a dolgozóknak.

A mérnök ma ott áll a munkásság mellett, a termelés irányításának az élén. Megváltozott a munkásság felfogása is a mérnökkel szemben: a munkásság a műszaki értelmiséget más szemmel nézi ma, mint 1945 elején.

Most, a stabilizáció megvalósulása után, a legfontosabb feladat a termelés emelése, hogy a nagy nehézségek és harcok árán megszerzett forint állandó, biztos alapja legyen gazdasági életünknek. A fizetéseket megállapították, azok vásárlóértékét azon az úton növelhetjük, hogy többet és olcsóbban termelünk és ezáltal ugyanezt a fizetést többet vásárolhatunk.

A mérnökre és technikusra tehát igen fontos feladat hárul. Nem szabad megragadnia az íróasztal, a rajztábla mellett, hanem végig kell kísérnie a készülő iparcikket a gyártás egész folyamatán. Figyelő szemmel kell végignéznie a legkisebb munkamozzanatot, megvizsgálni mindent: hol lehet egy fölösleges mozdulatot kiküszöbölni, hol lehet egy célszerű fogással meggyorsítani, megjavítani a termelés ütemét. Fel kell kutatnia a gyár legelhanyagoltabb zugát, a raktárak mélyét, hol talál valami anyagra, amit a mai nversanyag-szükség világban fel lehet használni. A legszorosabb kapcsolatot kell fenntartania a terveit kivitelező munkásokkal, megbeszélni velük a problémákat és felhasználni a racionalizálás érdekében gyakorlati tapasztalataikat. Ott kell lennie az anyagok előkészítésénél és az elkészült darabok átvételénél, mert a termelést csak úgy szabad fokozni, ha az egyúttal minőség-javulást is jelent. Minden egyes darabot át kell vizsgálni, mielőtt kimegy az üzemből. Ki kell dolgozni egyszerű és mégis jó ellenőrzési módszereket.

A mérnöknek kell megállapítania a dolgozók bevonásával a kereset alapját jelentő normál-teljesítményt. Mindenütt, ahol csak egyáltalában lehetőség adódik erre, be kell vezetni a teljesítmény-rendszert, hogy aki többet termel, nagyobb jövedelmet kapjon. A norma azonban becsületes norma legyen.

Figyelemmel kell lennie a mérnöknek, technikusnak a munkafelvétele megszilárdítására, a minőségi munka megszervezésére is. Ott kell állnia a fizikai dolgozók mellett, a szellemi, kulturális és higiéniai szükségletek kielégítéséért folytatott harcban.

Igen nagy gondot kell fordítani az anyaggal való takarékoság megszervezésére, mert ma az anyagmegtakarítás egyúttal többtermelést is jelent. Kutatnia kell a melléktermékek, a hulladékok felhasználási lehetőségeit is és túl kell emelkednie

saját üzeme látókörén. Nemcsak a kapott feladatok, rendelések jó megoldására kell összpontosítania energiáját, hanem figyelmét ki kell terjesztenie arra is, hogy az adott körülmények között, az adott üzemi viszonyok mellett milyen új cikket tudna gyártani. Meg kell vizsgálnia: melyik az a cikk, amit el lehet adni, amiben szükséglet, kereslet van és ez üzemi bizottsággal szorosban együtt kell dolgoznia, esetleg a tőkes ellen is fel kell lépnie, ösztökélnie kell olyan cikkeik előállítására, amelyek gyártása esetleg az ő számításainak nem felel meg teljesen, de iparunk és mezőgazdaságunk fejlesztéséhez szükséges. Segítenie kell az árelenőrző szervek munkáját, mert az árak letörése a legjobb út a forgalom növelése, a munkanélküliség leküzdése felé. És ha idáig eljut a mérnök és technikus, akkor már megszűnik csak száraz szakember lenni, mert ez már politikai állásfoglalást jelent és kiállást a demokrácia mellett.

Meg kell teremtenie a kapcsolatot a többi hasonló üzemek, gyárak felé. Ki kell cserélnie a gyártási tapasztalatait a többi műszaki emberekkel, hogy a jó megoldásokból, ügyes kivételezésekből ne csak egyes embereknek legyen haszna, hanem az egész ország iparának. Fel kell vennie a kapcsolatot a felsőbb ipari szervekkel. Ne járja meg, emögé hívják, felfedezik, hanem jelenkezzen önként és bocsással tapasztalatait, tudását a köz rendelkezésére.

Ha képességei megfelelőek, ha kell kapcsolódnia az országos méretekben dolgozó ipari munkába, az egész nemzet életét jelentő termelési munkák előkészítésébe, kidolgozásába, végrehajtásába, ellenőrzésébe.

Igyekeztem vázolni a műszaki értelmiség feladatait és lehetőségeit az ország újjáépítésében és a többtermelés megszervezésében. A magyar műszaki értelmiség büszkén tekinthet vissza a felszabadulás óta végzett munkájára. Nem kis szerepe van abban, hogy hazánk — figyelembe véve az anyagi lehetőségeket — egyike azoknak az európai országoknak, amelyek eddig legjobban tudták megoldani az újjáépítés feladatát. Ha a fizikai dolgozókkal szorosban együttműködve folytatják további működésüket, a magyar mérnökök és technikusok lehetőségei úgyszólván korlátlanok.

Fekete László

A Közlekedési Alkalmazottak Szabad Szakszervezete

16-ik közgyűlését tartotta a Vas-munkások Székházában. 201 küldött jelent meg, köztük 11 vidéki helycsoport 23 küldötte. A Romániai Szakszervezeti Tanács és a Román Szállítómunkások Szakszervezete delegációval képviseltette magát a közgyűlésen, melyet *Maróti Károly* elvtárs, elnök nyitott meg. *Kossa István* elvtárs a Szakszervezeti Tanács nevében üdvözölte a közgyűlést, majd *Tóth Mihály* elvtárs, főtitkár beszámolójában bejelentette, hogy a szakszervezet harcot indít a közlekedési alkalmazottak életszínvonalának felemeléséért. Ezzel egyidőben akciót indít a vállalat racionalizálása érdekében az átszálló-jegyek módosításáért, új munkamódszerek bevezetéséért, a leg-szigorúbb takarékokskodásért, a munkafegyelem megjavításáért és a gyorsabb, rugalmasabb ügy-vezetésért.

A Városi Alkalmazottak Országos Szövetsége

Átszámoló közgyűlésén 246 küldött választotta meg a szövetség új tisztikarát. *Kossa István* elvtárs, a Szakszervezeti Tanács főtitkára, beszéde elején méltatta a városi tisztviselők és vármegyei alkalmazottak áldozatkész munkáját, mely nagyban hozzájárult a stabilizáció sikeréhez. Követelte, hogy a községek háztartásának helyreállott egyensúlya révén most már haladéktalanul rendezzék a községi alkalmazottak fizetését. »A szakszervezeti demokrácia erősítését akarjuk, — mondta — de ez nem jelenti azt, hogy a vezetés átcsúszson 2—3 hetes szakszervezeti tagok vagy tegnapielőtti fasiszták kezébe.

Kossa István nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Körmény József* elvtárs, a Szoc. dem. párt, *Fodor Gyula* elvtárs a Magyar Kommunista Párt nevében beszélt.

A küldöttek ezután egyhangúlag megszavazták az egységes munkáspárti listát. Elnök lett *Bechtler Péter* elvtárs, alpolgármester. Alelnökök: *Takács Ferenc* és *Tóth Benő* elvtársak és *Németh Imre*. Főtitkár: *Szamay Lajos* és *Seprényi Sándor* elvtársak.

A hídmunkások javára

a Szakszervezeti Tanács gyűjtése komoly eredménnyel zárult. A Szakszervezeti Tanács a gyűjtés megindításakor megbeszélésre hívta össze a legnagyobb társadalmi egyesületeket. A megbeszéléseken résztvett az MNDSz, MIOT, Parasztszövetség, GyOSz, TEBE, IPOK, KOKSz és a Kisiparosok Szabad Szervezete. A résztvevő testületek a legteljesebb támogatásukról biztosították a Szakszervezeti Tanácsot.

Az MNDSz komoly akciót szervezett meg, több alkalommal rendezett kiosztást a Szabadsághídnál, különösen gyermekholmikát és tápszerket juttatva a hídmunkások családjaiknak.

A GyOSz körirata kevéssé hatotta meg tagjait és ha sikerült adakozásra bírni egyes vállalatokat, ez elsősorban az üzemi bizottságok fáradozásainak köszönhető. All ez a textiliparra és az élelmészeti iparra is, melyek szemmel láthatólag eredményesen működtek. Az AMBOSz tagjai legutóbb 500 pár bakanest ajánlottak fel, melyből eddig 270 érkezett be. Ezt megelőzőleg más forrásból 86 pár érkezett.

A TEBE tagjai alkalmazottaneként egymillió adópengőt ajánlottak fel, de az inflációban, mire ez kifizetésre került, fillérekre zsugorodott.

A Parasztszövetség többszöri ígérete ellenére sem mutatott fel eredményt. A Kisiparosok Szervezete főképpen munkafelajánlásokat gyűjtött eredményesen.

Pénzbelileg a házmegbízottak nagy gyűjtése volt eredményes. Két részletben 61.000 forintot fizettek be, ami komoly eredmény, ha tekintetbe vesszük, hogy ez a gyűjtés a stabilizáció első heteiben, a legnagyobb pénzsűkében történt.

A Szabadsághíd munkásai között került kiosztásra az Angliai Magyar Segélybizottság és az amerikai segélyakció küldeménye is.

A szakszervezetek gyűjtéséből kiemelkedik a Nemesfémipari Szakszervezet gyűjtése, amely 11 db. ezüstserleget, 30 ezüst cigarettatárcát, továbbá gyűrűket, fülbevalókat, szelencét stb. gyűjtött és ezáltal a kiemelkedő teljesítmények maradandó jutalmazását tették lehetővé.

A természetbeni adományok között jelentős mennyiségek: 3200 kg liszt, 1038 kg burgonya, 417 l. bor, 1000 kg étolaj, 250 kg melasz, 515 kg cukor, 100 l. rum, 1 db élomarha, 5000 doboz gyufa, 112 db zománcedény, 1000 db zsi-lettpenge, 175,5 q tűzifa, 150 q szén, 50 db öngyújtó, 25 t. kőolaj, 545 m. flanel, 20 öltöny, 55 munkánadrág, 236 m. szövet, 132 pár zokni, 25 alsónadrág és még számos kisebb-nagyobb adomány.

Itt említjük meg, hogy a déli öszekötő vasúti híd munkásai számára a Vasutasok és Hajósok Szakszervezete 11.267,30 forintot küldtek a Szakszervezeti Tanácshoz.

A szakszervezeteket érdeklő fontosabb rendeletek

1946 szeptember 5. Magyar Közlöny 201. sz.
10.230/1946. rendelet a kollektív szerződésekről szóló 8620/1946. M. E. sz. rendelet kiegészítése tárgyában.

A rendelet a kollektív szerződések benntartásának büntető szankcióit tartalmazza. Végelét követel el és két évig terjedhető fogsággal büntetendő az a munkálató, aki a kollektív szerződésben megállapított munkabérlől magasabb, vagy alacsonyabb munkabérlőt ki, vagy fizet. Ugyanígy az a munkavállaló, aki a kollektív szerződésben megállapított munkabérlől magasabbat ki, vagy fogad el. 1946 szeptember 7. Magyar Közlöny 203. sz.

10.100/1946. M. E. sz. rendelet a természetbeni lakásban részesülő közszolgálati alkalmazottak illetményéből lakáspénz címén levonandó törlesztő összeg újabb megállapítása tárgyában.

Azoknak a közszolgálati alkalmazottaknak az illetményéből, akik természetbeni lakásban részesülnek, lakáspénz címén az első lakáspénz osztályába tartozó állomás-helyeken 25%-ot, a II-ik osztályban 20%-ot és a III-ik osztályba tartozók 15%-ot vonnak le.

1946 szeptember 8. Magyar Közlöny 204. sz.
9400/1946. M. E. sz. A munkások családi pótlékáról szóló 7520/1945. M. E. sz. rendelet módosítása és kiegészítése tárgyában.

Az Országos Család Pénztár családi pótlékot további rendelkezésig fizetni nem köteles. A vállalatok járulékot fizetni nem kötelesek.

1946 szeptember. Magyar Közlöny 204. sz.

10.230/1946. M. E. sz. rendelet a kollektív szerződések hatálya alá tartozó munkavállalók természetbeni lakása tárgyában.

Ha a munkavállalótól természetbeni lakást kap, akkor annak egy-egy fizetési időszakra eső részét le kell vonni. Ha a lakás egyezős, akkor a havi kereset minimálisan 5, maximálisan 15%-át. Ha a lakás kettőszobás, vagy annál több, akkor minimálisan 10, maximálisan 20%-át. Havi fizetésnek kell tekinteni az órabéreknek a kollektív szerződés alapján a munkavállalót megillető órabér 210-szeresét.

b) Teljesítmény bérrendszerben dolgozó munkavállalóknál a 75%-os teljesítménynek megfelelő órabér 210-szeresét.

A lakásbér értékének a természetbeni lakás lakbér értékének a házádo alapjául megállapított lakbér értékét kell tekinteni.

Nem vonatkozik a rendelkezés telepörök, portások és hasonló munkakörben foglalkoztatottak természetbeni lakására.

A természetben nyújtott fűtésért és világításért az egy-egy fizetési időszakra eső összeget a munkavállalóknak önköltségi áron le kell vonni. Az önköltségi árat a munkáltató az Üzemi Bizottság, bizalmi elnök igazolni tartozik.

1946 szeptember 14. Magyar Közlöny 209. sz.

153.900/1946. P. M. sz. rendelet az illetményadóról szóló 8720/1946. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában.

1946 szeptember 14. Magyar Közlöny 209. sz.
154.000/1946. VII. P. M. sz. rendelet az illetménytöbbletadóról szóló 8750/1946. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában.

Az 1000 forintot felüli jövedelmek 10-től 50%-os progresszív illetménytöbbletadó alá esnek, amelyet a vállalat nem fizethet, csak a munkavállaló.

Munka Kalendárium

AZ 1947. ESZTENDŐRE

A múlt heti számunkban bejelentettük, hogy a Szakszervezeti Tanács kiadásában megjelenik a DOLGOZÓK KALENDÁRIUMA. Ezúttal helyesbítjük a kalendárium címét, amelynek

A Munka Kalendárium

nevet adtuk.

Ez a kalendárium eseménye lesz nemcsak a magyar szervezett munkásság kultúréletének, hanem az egész magyar sajtónak. A MUNKA KALENDÁRIUMA művészi demonstrációnak készül: tanúsítani kívánja a magyar fizikai és szellemi munkásság építőerejét, töretlen hitét és akaratát, amely a pusztulás és a pusztítás borzalmas esztendei után, szolgálatába állott a demokratikus felépítésnek, annak a Magyarországnak az újjáteremtésében, amely ezután a dolgozók és a munka országa lesz.

Az elmúlt rendszerek csak romokat hagytak maguk után. Esztelen és bűnös politikájuk évtizedek óta meg akarta törni a magyar szakszervezetek építő és haladó szellemét. Magyarország a németbérenc politika következtében a romlás szélére jutott, de a magyar munkásság szakszervezeteit az évtizedes üldözés sem tudta megtörni. Elsőknek kezdték meg az újjáépítés munkáját, elsőeknek álltak csatasorba, hogy az elpusztított országból a békés termelés, a munka, a jólét és demokrácia hazáját teremtsék meg. A már meglévő, nagymúltú és harcosszakszervezetek után, újabbak és újabbak jöttek létre a dolgozók szabad akaratából, hogy a régiek mellé sorakozva, vállvetve küzdjenek az új demokratikus Magyarország felépítéséért.

A Munka Kalendárium

méltó lesz ahhoz az egy és negyedmillió fizikai és szellemi dolgozóhoz, akiket szakszervezeteik útján, a Szakszervezeti Tanács foglalt szilárd és megbont-hatatlan egységbe. Ennek az egységnek a szelleme eddig is elvitathatatlan eredményeket produkált az ország újjáépítésében. A szakszervezeti egység ezután is a magyar dolgozók építőmunkájának és haladó politikájának egyik legfőbb letéteményese és leghitelesebb biztosítója a magyar demokrácia meggyökeresedésének és fejlődésének. Ennek az utóbbi gondolatnak a jegyében tolmácsolja a magyar demokrácia üdvözlét a magyar szervezett munkásság számára

Tildy Zoltán

a magyar köztársaság elnöke,

aki a MUNKA KALENDÁRIUMA útján méltatja a magyar szakszervezetek szerepét az újjáépítés gigászi munkájában és sorsdöntő jelentőségüket Magyarország demokratikus fejlődésében.

SAKSZERVEZETI KÖZLÖNY

A szakszervezeti egység gondolatának és harcoss akaratának a munkáspártok vezérei adnak kifejezést. A Magyar Kommunista Párt részéről

Bákosi Mátyás elvtárs,

a Szociáldemokrata Párt részéről

Szakasits Árpád elvtárs

tesz hitet a magyar fizikai és szellemi dolgozók elvtársi egységéről, amely a reakció minden meszterkedése ellenére szilárd alapja marad a dolgozók szabad és független Magyarországnak.

A magyar szervezett munkásság nevében

Kossa István elvtárs

köszönti a kalendárium hasábjain a fizikai és szellemi dolgozók százezreit és nevükben hitet tesz a szakszervezeti egység megdönthetetlenségéről és a magyar összmun-kásság harcoss akaratáról, amely a legbiztosabb letéteményese demokráciánk felépítésének.

A Munka Kalendárium

minden tekintetben eltér a kalendáriumok megszokott tartalmától. Maga a naptári rész teljesen újszerű; magában foglalja az eddig annyira nélkülözött mozgalmi naptárt, amely a külföldi és magyar társadalmi harcok és azok vezetői életének legfontosabb eseményeivel foglalkozik. Ezenkívül a naptári rész az összes szakszervezetek történelmi és szervezési ismertetését is nyújtja, amely dokumentális értékén túl, közhasznú és hű kísérője lesz a magyar munkásnak, hétköznapi életében.

A Munka Kalendárium

általában mindazokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyek az összmun-kásság érdeklődésével találkozik. Újjáépítés rohammunka, szervezeti szabályzat, irodalom, humor, üzemi élet, egészségi és nevelési tanácsadó, háztartási útmutatók, sport, sakk, munkásvédelem, munkáskultúra, munkás-színjátás, rendkívüli érdekes képanyag és a dolgozók mindennapi életének hasznos tanácsai a magyar kalendáriumok legjobbjává emeli a MUNKA KALENDÁRIUMAT.

A Munka Kalendáriumát

Vértess György elvtárs

szerkeszti, a munkásság legkiválóbb íróinak és művészeinek közreműködésével.

A kalendárium előjegyzési ára 4 forint, bolti ára 5 forint. A páratlanul érdekes és olcsó, A MUNKA KALENDÁRIUMARA előjegyzéseket elfogadnak a szakszervezetek.

Nyomatékosan felkérjük tehát a szakszervezeteket és az üzemi bizottságokat, hogy A MUNKA KALENDÁRIUMA sikere érdekében szervezzék meg az előjegyzést és megbízottjaik lépjenek érintkezésbe a Szakszervezeti Tanács sajtóosztályával.

Mérnökök párisi nemzetközi kongresszusa

A párisi *Congrès Techniques International* 1946 szeptember 16-a és 21-e között tartotta üléseit a *Maison de la Chimie* — a vegyészek — székházában, a *Rue Dominique-en*.

A kongresszusra Magyarország is kapott meghívást és a magyar mérnökök és technikusok képviseletében népes küldöttség utazott Párisba. A delegáció vezetői voltak: *Fischer József*, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke; *Bencsik Gyula* államtitkár, *Zentai Béla*, a Mérnökök Szakszervezete főtitkára.

A kongresszus mozgató erőt: létrehívóit, kitűzött további céljait illetőleg a magyar küldöttek teljesen tájékozatlanul keltek útra, noha a kongresszust eredetileg már a tavaszi hónapokra tervezték. De tájékoztatlanok voltak mások is.

A kongresszus összehívásának kifelé vallott célja az volt, hogy olyan mérnök- és technikus-világszövetség alakuljon, amely technikai kérdésekben mint csúcsszerve álljon az UNO-nak — Egyesült Nemzetek Szövetségének — rendelkezésére. Ez plauzibilis célnak látszott. Voltak azonban olyan tünetek, melyek azt sejtették, hogy a bevallott cél mögött mások is lapulnak.

A kongresszus látható fejének, elnökének tisztét ugyanis *Mr. Antoin* töltötte be, aki a francia ellenállási mozgalomban De Gaulle-nak műszaki jobbkeze volt és valószínűleg ez ma is. Ez — politikai szemszögből — már önmagában is bizonyos színeződést jelent. Olyan politikai színeződést, ami nem pozitív a fejlődés irányában. (Olyan hírek is keringtek, hogy a háttérben az angol-amerikai olajérdekeltségek állanak.) Erre mutat az is, hogy sem a Szovjetunió, sem Jugoszlávia — mert az összehívás alapelveivel nem értettek egyet — nem küldtek delegációt a kongresszusra.

A magyar delegáció tapasztalata szerint mégsem volt céltalan bekapcsolódni a kongresszus munkájába. Elsősorban is meg kellett győződnie arról, hogy eddigi munkája a külföldi kapcsolatok megteremtésében elégtelen volt s hogy különösen a dunavölgyi államok mérnök- és technikus-szerveivel kell a kapcsolatokat kimélyíteni és szorosabbra fűzni. Ezirányban az első lépések már a kongresszuson megtörténtek a románok, len-

gyeiek és a csehszlovákok felé. Másodsorban azért, mert tevékeny részt vehetett azokban az akciókban, melyek arra irányultak, hogy a Világszövetség ne állíthassa befejezett tények elé a távolmaradt országokat s általában a kongresszusra fel nem készült mérnökséget. Ennek következtében a kongresszus csak azt határozta el, hogy az összes kormányokhoz beküldi a Világszövetség felállításának tervezetét részletes megvitatásra és a végleges megalakulásra újabb kongresszust fog összehívni.

Mint építész, elsősorban a kongresszus építési szektorának munkája érdekelt volna. Rögtön feltűnt, hogy a nagy francia építészek és városrendezők — *Le Corbusier*, *Lurcat*, *Perret*, *Lods*

stb. — távoltartották magukat a kongresszustól. Helyettük különböző, számunkra ismeretlen öreg urak ültek a pódiumon. Az építészet egyébként is meglehetősen alárendelt szerepet töltött be a programban. Mindössze egy délutánt szánt rá — városrendezési kérdésekben — a kongresszus vezetősége. Ezen ismertették a beérkezett dolgozatokat s feleltük, általában eléggé bágyadt vitát folytatott a gyérszámú jelenlévő. (A magyar városrendezési dolgozatok közül csupán egyet vettek fel a műsorba.) Nagyobb élénkség csak akkor támadt, amikor nyilvánosságra került a határozat-tervezet, amely szociális és városrendezési szempontból egészen retrográd elgondolásokat tartalmazott. A vitát (amelyben egy angol városrendező és a francia részéről, hazánk fia, *Pierre Vágó* igen szimpatikusan és erőteljesen vettek részt) a magyar delegáció fellépése döntötte el úgy, hogy a határozatot lényegében sikerült megváltoztatni.

Noha műszaki szempontból a kongresszus nem elégitette ki a várakozásokat, a delegáció küldetése szakmai vonalon sem volt eredménytelen. A francia Újjáépítési Minisztériumban folytatott tárgyalások és megállapodások az állandó dokumentáció-cserére vonatkozólag, a nagy francia építészeknél, építészeti folyóiratoknál tett látogatások és eszmecserék, a *Noisy le Sec*-i prefabrikációs kísérleti lakótelep és az *orléans-i* állami építkezések megtekintése olyan tapasztalatokkal és eredményekkel járta, melyeket a delegáció építésztárgyjai a magyar újjáépítés érdekében hatásosan használhatnak. Ugyanez elmondható a delegáció más szakmabeli mérnökeinek működéséről is.

Fontos lenne, hogy a magyar műszaki értelmiség fokozott figyelemmel kísérje az összes külföldi kongresszusokat és műszaki megbeszéléseket, hogy a közvélemény és kormányzat felismerje e kongresszusokon való részvétel jelentőségét és hasznosságát és minél nagyobb mértékben tegye lehetővé, nemcsak a műszaki gyakorlat, de a műszaki tudományok szakembereinek is külföldi szereplését. A kiküldetések költségei a magyar újjáépítésben fogják bő kamataikat meghozni.

Major Máté

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal

montreali értekezlete napirendjén az alapszabályok megváltoztatása, a fiatal munkások védelme és a családosított államok szociális politikája szerepel. Mindhárom kérdésben kielégítő eredményre jutottak. Ami a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal és az Egyesült Nemzetek Szervezetének viszonyát érinti, a konferencia jóváhagyta azt a megegyezést, mely szerint a Hivatal szoros kapcsolatban áll az Egyesült Nemzetekkel, mint annak teljes autonóm szervezete és csak munkaügyi problémákkal foglalkozik. Ha az Egyesült Nemzetek szervezete ezt a megoldást elfogadja, akkor a két szervezet kölcsönösen képviselteti magát minden egyes alosztálynál. Hatalmas sikert aratott Franciaország kiküldöttje, *Leon Jouhaux* elvtárs felszólalása, aki a görög kiküldött elismerése ellen foglalt állást. *Jouhaux* elvtárs megemlékezett a görög nép hősiességéről, amellyel a rabszolgaság ellen küzdött és kijelentette, hogy a görög kormány nem képviseli a munkásszervezetek érdekeit, elnyomja a szakszervezeti szabadságot. A továbbiakban tiltakozott Makrisz kinevezése és a sztrákoló általános munkásszövetség törvénytelen feloszlata ellen. Az értekező 40 szavazattal 36 ellenében felvette Görögország kiküldöttjeit tagjai sorába, megjegyzendő azonban, hogy 27-en tartózkodtak a szavazástól.

A VASFÜGGÖNY

Az amerikaiak gyakran beszélnek egy »vasfüggöny«-ről, amely a Szovjetuniót a világ többi részétől elválasztja.

Be kell vallanunk, hogy ez a vasfüggöny tényleg létezik és az megakadályozza az amerikaiakat abban, hogy meglásák, mi történik a Szovjetunióban. Ezt a vasfüggönyt az amerikai lapok szerkesztősegei, a rádióállomások, a filmvállalatok gyártják. Számos amerikai újság csapja be naponta olvasóközönségét »magán-tudósítói« segítségével.

Hogyan ellenőrizheti az amerikai polgár azt, hogy a Magyarországról vagy Bulgáriáról szóló hírek megfelelnek-e a valóságnak? Hiszen voltaképpen azzal sines tisztában, hol vannak ezek az országok. Csak annyit tud, hogy valahol messze...

Látogatást tettem Amerikában, ami nem akadályozta meg az amerikai lapokat abban, hogy egy csomó képtelenséget írjanak össze személyemmel kapcsolatban.

Azt írták például, hogy nem egyedül utazgatom Amerikában, hanem »a G.P.U. egy képviselőjének kíséretében«. Az igazság pedig az, hogy kísérem az amerikai kormány egy tisztviselője volt, akit az újságok »titkos szovjet ügynök«-ké alakítottak át.

A »Time« című folyóirat például a következőket írta: Ilja Ehrenburg oly szabadságot élvezett Amerikában, amilyenre a moszkvai amerikai tudósítók gyakran de hasztalan áhítoznak. Ez a cikk a »Time« 23-ik számának 70-ik oldalán jelent meg. Ugyanennek a számnak a 30-ik oldalán olvasom, hogy egy John Fischer nevezetű amerikai újságíró három hónapig utazgatót Ukrajnában teljesen egyedül. Egyébként igen hálás vagyok az amerikai kormánynak velem szemben tanúsított figyelemességéért, annál is inkább, mert kísérem, Nelson, magas kultúrájú és tapintatos ember. De hogyan értelmezzék az olvasók a »Time« szóáradatát, ha akkor, amikor az amerikai újságíró kíséretére a szovjet külügyminisztérium rendelkezésre bocsátja egy tisztviselőjét az amerikai lapok kijelentik, hogy az újságíró megfosztották szabadságától? Amikor pedig a szovjet újságíró egy amerikai minisztériumi tisztviselő kíséretében utazik a »Time« azt írja, hogy Amerika moszkvai tudósítói még

csak álmodni sem mernének ennyi szabadságról?!

Mértém logikájukat. Amikor amerikai barátaim megkérdezték tőlem, mit kellene tennünk a közöttünk fennálló kapcsolatok elmélyítése érdekében, azt feleltem: »Egyetlen súlyt, egyetlen mértéket kell megszabnunk«.

És valóban, gyakran megállapíthattam, hogy Amerikában kétféle súly és kétféle mérték van: más az erkölcsös angolszázok és más a hitetlen »vörösök« számára.

Ha az amerikaiak Izlandot támpontjuknak tekintik, ez »az egész világ biztonságának kezességét« jelenti. De ha a Szovjetunió nem akarja, hogy a vele szomszédos államok Oroszország ellen irányuló haditámpontokká váljanak, ez egyenlő a »vörös imperIALIZMUS«-sal.

Az amerikaiak nem akarnak háborút. Higgadt, szorgalmas emberek. A »harmadik háborúról« szóló újságcikkek mélyen felháborítják őket. De ezek a cikkek, ezek a beszélgetések, ezek a prédikációk túlságosan gyakran ismétlődnek. Az a céljuk, hogy az amerikai polgár megbarátkozzék az eszmével, hogy »a harmadik világháború elkerülhetetlen«.

Egy nagyiparos, a Szovjetunió bőségsége, a következő szavakkal fordult hozzám: »Mi nem szándékozunk háborút indítani. Ami a mi számunkra veszélyt jelent, az nem a Szovjetunió külpolitikája, hanem ennek az országnak a jövője. Nem akarjuk, hogy életszínvonalatok túlságosan emelkedjék«.

Igen. — azok az emberek, akik szovjetellenes hadjáratot folytatnak a Szovjetunió fejlődése ellen viselnek háborút. Az amerikai belpolitika, ez magyarázata a hazug és gyűlölettől izzó cikkeknek, amelyek a »harmadik világháború«-ra uszítanak.

A helybeli fasiszták újból felütik a fejüket. Háborút viselnek a haladás, Roosevelt emléke, a haladózsellemű értelmiség, a munkásság ellen.

A »Ku-Klux-Klan« is feltámadt. A Dél demokratai — a rabszolgaság pártolói — nem engedelmessékednek többé és szakitának pártjuk legújabb vonalával. Azok, akik tegnap még az elszigeteltség hívei voltak, ma az európai ügyekbe való beavatkozást követelik. A jobboldaliak

erélyesen készülődnek az elkövetkezendő választásokra és tudnunk kell, hogy a faszizmus komoly megtorlásra határozta el magát. A trösztök hadat viselnek az amerikai nép ellen és ebben a harcban a világ összes sötét szellemeit mozgósítják.

A Rossz összeesküvéséről beszélnek. De nem hiszek ennek az összeesküvésnek a sikerében. Azoknak az embereknek a száma, akiket »haladózselleműek«-nek nevezünk, évről-évre növekszik. Ezek az emberek nem abban látják Amerika megmentését, hogy az oroszoknak kevés fazekuk legyen, hanem abban a tényben, hogy minden amerikai, a fazekokon kívül, mély eszméi és valódi érzései legyenek.

Sok őszinte barátot szereztem Amerikában, nemcsak a magam, hanem a szovjet nép számára is.

Kereken kimondtam, mi tetszett nekem Amerikában és mi nem. Tudom, hogy kiellenléseimet úgy fogadják majd, mint ahogy a jóbarát szavait fogadni kell.

Ennek a nagy népnek hatalmas az ereje, hatalmas az akarat, — de a történelme is hozzá méltó kell, hogy legyen.

ILJA EHRENBURG

GÉPEK, SZERSZÁMOK

műszaki cikkek raktárról szállíthatók
dr. oec. KÓS ÁRPÁD, IV., Irányi-utca 2
Távbeszé ő: 187-660

„Az OTI a munkásoké!”

A Szakszervezeti Közlöny szeptember 1-i száma cikket közölt Pikler György elvtárs tollából és ismertette az OTI új demokratikus vezetőségének másfél éves munkáját és annak eredményeit.

Most szeretnék rámutatni azokra az okokra, amelyek útját állják annak, hogy ennek a munkának olyan eredményei legyenek minden vonatkozásban, mint amilyent a munkások és az OTI vezetősége egyaránt szeretnének. A bürokratikus és reakciós apparátus demokratikus átszervezése és egyszerű egyszerűsítése egymagában természetesen nem volt elegendő, anyagi természetű okok gátolják most elsősorban a szolgáltatások megjavításának és kiterjesztésének olyan ütemét, amilyen kívánatos lenne.

Az anyagi nehézségek okai:

1. Az OTI a fasiszta rendszer alatt az öregségi biztosításban, még a panamákban és a katonai és munkásellenes célok szolgáltatásban elherdált óriási összegek mellett is, hatalmas díjtartalékokat gyűjtött, amelyek részben ingatlanokban, részben készpénzben, részben pedig értékpapírokban fektettek. A pénzt a nyilasok elrabolták, nyugatra vitték, az értékpapírok elértéktelenedtek, az ingatlanok pedig bombatámadások következtében olyan siralmas állapotba jutottak, hogy a csak a stabilizáció óta befolyó házbérlőjévedelmekből a tekintélyes adók befizetése után fennmaradó összeg a károk helyreállításának még egy részét is alig fedezi. Ezek szerint a díjtartalékokból az Intézetnek jövedelme egyáltalában nincsen, noha az öregségi biztosítás felépítése szerint ezekből a jövedelmekből kellene a járadékokat fizetni.

2. Az Intézet kórházai, rendelőintézetei romokban heverték a felszabadulás után, orvosi műszereit, felszerelését, textiliáit nyugatra hurcolták. Óriási anyagi erőfeszítésekre volt szükség addig, amíg a 100%-os üveggárt szenvedett Baleseti Kórházat teljesen rendbe hoztuk és a lebombázott Uzsoki-utcai központi kórházat olyan állapotba hoztuk, hogy ma már több mint 300 ágygal kifogástalan rendben mű-

ködik egy újonnan létesített, modern szülőotthonnal együtt. Ennek a kórháznak az ágylétszámát rövidesen a békebeli szintre reméljük emelni. Jó eredményel működik még két szanatóriumunk is. Ezeket a kórházakat, a rendelőintézeteket egész sorát — köztük a teljesen lebombázott budai központi rendelőt, a kapás-utcait — felépítettük, rendbe hoztuk, műszerekkel, fehérneműekkel, ágyakkal, felszereléssel látuk el és jellemző az OTI, vagyis a szervezett munkásság erejére, hogy az elmúlt év telén az ország egyetlen kórháza az OTI Baleseti Kórház volt, amely teljes rendben, végig fűtött kórtermekkel és műtőkkel kifogástalanul működött.

3. Az anyagi nehézségek legfőbb oka azonban, hogy az Intézet járulékbetételei alacsonyok, mert az ipari termelés messze alatta van a háború előttinek. Az 1939. évi 770.000-es taglétszám helyett, amely a háború alatt még emelkedett, jelenlegi taglétszáma mindössze 460.000, ami egy magában azt eredményezné, hogy az OTI járulékbetételei a háború előttinek felére csökkentek. De ha figyelembe vesszük azt, hogy a munkásság bérnővéja csak kb. 60%-osra tehető átlagosan, *any nyit jelent ez, hogy a járulékbetételek tényleges vásárlóereje a háború előttinek 30%-át teszi csak ki.* Talán nem felesleges rámutatni még itt arra, hogy a gyógyszer- és kötszerek a békebelinek sokszorosát teszik ki, úgyhogy a járulékbételek és az árak közötti aránytalanság ezzel még csak nő és további nehézségeket okoz az ellátásban. Egy az 1939. évihez képest újabb nehézségeket jelent az új OTI részére a korhatárnak az öregségi biztosításban 65 évről 60 évre való leszállítása, amit a Sztójay-kormány demagóg módon minden biztosítási számítás sutba dobásával hozott be. Ezeket a nehézségeket, mint a munkásság legtöbb egyéb panaszát a *termelés emelkedése* fogja csak teljesen kiküszöbölni.

Mit várhatunk a közeljövőben?

Mindezen nehézségek ellenére szívós és kitartó munkával, a bevételek fokozásának minden eszközét felhasználva, az OTI már

az eddig a tényleges javadalmasítás 35%-át kitevő táppénzeket 50%-ra emelte fel október 15-től kezdve és a stabilizáció óta először újra folyósítja a betegek útiköltségét is. A táppénzek emelése mellett jelentősen emelkedni fog valószínűleg 1947 január 1-től az öregségi járadék és valószínűleg már november 1-től a bányanyugbér is és pedig olyan formában, hogy az eddigi egységes járadék helyett a biztosított munkaköréhez igazodóan megkülönböztetett járadékok fizethetünk, sőt az öregségi járadékokat már az 1947 január 1-ig terjedő időre is 50%-kal felemeltük. A kórházak további fokozatos felépítése és az orvosi ellátás további megjavítása is programba van véve.

A munkások demokratikus szervezetének szerepe

Mindezeket a feladatokat az OTI csak akkor tudja megoldani, hogyha bevételei emelkednek és biztosítva van, hogy az OTI minden, az őt megillető járulékbételekhez hozzájut. Fokozott fontossága lesz ennek előreláthatólag a közeljövőben, amikor a kormányzat kívánságára a családi pótlék folyósítása is az OTI útján fog történni, ami persze az OTI bevételeit, de kiadásait is tetemesen emelni fogja.

Felhívjuk ezért az egyes üzemekben működő üzemi bizottságokat és a munkáspártok üzemi csoportjait, hassanak oda, hogy minden kifizetett munkabérrel egyidejűleg a vállalkozók az OTI-járulékot is megfizessék. Érezzék át a dolgozók, hogy a járulékok éppen úgy a dolgozók járandósága, mint a munkabér, amire minden munkásnak bármely percben éppen úgy szüksége lehet, mint a bérre, hiszen bármikor megbetegedhet, idővel pedig megrokkannhat, kiöregszik és mindegyik esetben az OTI segítségére van szüksége.

Ha ezeket a szempontokat a munkásság demokratikus szervezetei és minden egyes munkás át fogja érezni, akkor ez biztosítéka lesz annak, hogy feladatainkat jól el tudjuk látni és annak is, hogy az a célunk nem marad jelszó, hanem valósággá válik, hogy: »az OTI a munkásoké!«

Sulyok Béla

KORES RT. BUDAPEST

vegyileg kikészített papírok és irodacikkek gyára

Gyár és központi iroda: Budapest, III. Tere-u. 41. Tel.: 293-945

Cikkek: irógépszalag, karbon- és indigópapír, Drytype gyűrhető stencil. Különböző irodacikkek; sokszorosítófesték; sokszorosító-gép milliméter- és fénymásolópapírok, párnafestékek mindenféle vegyileg kikészített és export csomagoló papírok

Sternberg hangszergyár

Rákóczi-út 60

Harmonika és egyéb hangszer vétel - eladás
HANGSZER- ES RADIO-JAVITAS

Munkásifjúság

A munkásifjúságért

A gazdasági megszilárdulás az eddiginél is élesebben világít rá a munkásifjúság, elsősorban a tanoncok rendkívül súlyos helyzetére. A iskolából kikerülő fiatalok nagyrésze az üzemekben nem tud elhelyezkedni, munka nélkül csatangolnak és elzülnek a pesti utcákon. De akiknek sikerült leszerződnie, azok is a mult rezsimből ittmaradt reakciós tanonctörvény »védelme« alatt nyöghetik le tanoncidéjükét.

Az új tanonctörvény,

melynek egy 1945 május 25-én felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint már 1945 őszén a nemzetgyűlés elé kellett volna kerülnie, ismeretlen okokból még mindig késik. Ugyanúgy késik a korszerű tanoncotthonok felállítása is.

De nem jobb a helyzet

a tanoncifjúság szakképzése

terén sem. A tanonciskolákban még mindig nem a szakmára tanítják a jövő szakmunkásait, hanem száz másféle dologgal tömik tele fejüket: a tanonciskola még ma is amolyan pótműveltséget nyújtó pót-iskola szerepét igyekszik betölteni. Üzemi tanoncképzésünk — hivatalos megállapítás szerint is — nagyon elmaradt. Csupán a legnagyobb üzemek néhányában van önálló tanműhely, ahol nem a termelés, hanem a tanoncifjúság sokoldalú szakmai kiképzése a döntő szempont. A műhelyekben, iskolákban még mindig számos régi munkásnyűző művezető, volt leventeoktató »oktatja« a munkásifjúság nagy részét, próbál jancisárokat nevelni a szakszervezetek és a demokrácia ellen.

A tanoncifjúság mellett

a munkásleányok és a segéd munkások helyzete

a legsúlyosabb. Általánosan ismert tény, hogy az »egyenlő munkáért egyenlő bért« elve még mindig nem ment át a gyakorlatba. A munkásleányok sokszor komoly szakmunkáért is

»női« fizetést kapnak. A legnehezebb testi munkákat végző segéd munkások bére pedig aránytalanul és igazságtalanul messze elmarad a legkevésbé kvalifikált szakmunkás bére mögött. Általános sérelem, hogy leányokat csak egyes szakmákban vesznek fel tanoncnak, holott bebizonyosodott, hogy a leányok minden téren felveszik a versenyt a fiúkkal. Méltánytalan tehát, hogy bizonyos szakmákból ki vannak rekesztve.

Gazdasági sérelmeink mellett kisebb-nagyobb

szociális panaszok

mehezítik munkásifjúságunk helyzetét. Ezek sok tekintetben összefüggnek felnőtt munkástársaink sérelmeivel, azonban egyeseket ki kell emelnünk közülük: azokat, amelyek a fiataloknál erősebb mértékben esnek latba. Különösen a textilüzemekben, de másutt is, serdülő gyermekeket foglalkoztatnak éjszakai munkában, sokszor az egészségre rendkívül ártalmas munkahelyeken, semmibe véve a 18 éven aluliak éjjeli munkájának eltiltásáról szóló rendeletet. A vegyiparban ifjúmunkások ezrei lélegzik be a tüdőtronesoló sósavas, kénés levegőt, minden orvosi ellenőrzés nélkül, korai pusztulásra ítélve. Ezeket, bizonyos idő után, feltétlenül egészségesebb munkahelyeken kell elhelyezni!

A felszabadulással megnyílt a lehetőség a munkásifjúság előtt, hogy

esti tanfolyamokon

tovább képezze magát, megszeresse munkájához feltétlenül szükséges általános és szakképzettséget. Az elvi lehetőség azonban kevés. Nagy tömegek nem juthatnak el az iskolákra, tanfolyamokra, kellő anyagiak híján a munkafeltételek következtében. Feltétlenül gondoskodni kell, természetesen a termelés folyamatosságának figyelembevételével — hogy az esti tanfolyamokra járók állandó délelőtti munkabeosztást kapjanak és arányos részletekben levonható tanulmányi segélyt.

Az üzemi ifjúság panaszai közé tartozik a megfelelő kultúrhiánya,

a szórakozási és sportlehetőségek

megszorítása. A vállalatok csak a reklám-sportegyesületet támogatják, ugyanakkor mereven elzárkóznak a széles ifjúsági tömegek sportolási vágya előtt. Ugyanez áll az üzemi kultúrgárdák nagy többségére is! A könyvtárak gyatrák, a fasiszta termékek kiselejtezése után alig maradt néhány demokratikusnak és értékesnek mondható mű.

Ma már a forintrontás minden veszélye nélkül megindíthatjuk a küzdelmet legégetőbb ifjúmunkás-sérelmeink orvoslásáért. Ebben a küzdelemben biztos segítő társra találunk a haladó ifjúsági szervezetekben, a MaDISz-ban, amelyik a kongresszusi programtervezetében máris számos ifjúmunkás követelés megvalósításáért száll síkra és a SzIM-ben is. A haladószellemű ifjúsági szervezetek megindítják egységes harcukat a munkásifjúság jogos sérelmeinek orvoslásáért.

A MaDISz II. kongresszusa

őszinte örömmel töltötte el a demokrácia és az ifjúság valamennyi barátját. Várakozásunkban nem csalódtunk: a demokratikus magyar ifjúság nagyszabású kongresszusa magasszínvonalú tanácskozást, komoly, érett hangot, fiatalos lelkesedést és harci elszántságot mutatott.

A magyar ifjúság helyzetéről Non György főtitkár elvtárs tartott beszámolót. Beszámolójában hosszan foglalkozott a munkásifjúság sérelmeivel és azok gyors orvoslását követelte. A hallgatóság lelkes eljenzése közben bejelentette, hogy harcot indítanak a tanonc- és ifjúmunkás-otthonokért, az üzemi elbocsátások ellen a szaktanfolyamokért és a kötelező tanonctartásért.

— A szakszervezetek testvérszervezetüknek tekintik a MaDISz-t — mondta Non György elvtárs — és a MaDISz a magyar ifjúságért vívott harcában együtt halad a demokratikus ifjúsági szervezetekkel, elsősorban a szakszervezeti ifjúsággal.

Hosszan foglalkozott a MaDISz szervezeti és a magyar ifjúság nevelésügyének kérdésével is. Lelkes taps fogadta a SzIT nevében felszólaló Dénes István elvtársat és a BSzKRT ifjúsági küldöttjét, bizonyítva a haladó magyar ifjúság tömegeinek szétválasztó egységét, a munkásparaszti és értelmiségi ifjúság kölesönös szolidaritását.

Munkácszemmel

Vágy a szilfák alatt

Ugyanazok a forró, mély emberi indulatok öllenek testet. O'Neill *»Vágy a szilfák alatt«* című most bemutatott drámájában a Nemzeti Színház színpadán, mint Hay Gyula Tiszszeg-jében. A föld, a vagyon körül forog itt is a világ, a drámai cselekmény, de Hay Gyula elvtárs éles társadalmi realizmusát, az osztályellentéteket O'Neill darabjában valami megfoghatatlan, bizonytalan emberfeletti helyettesíti: a görög tragédiák sorszerűsége, a kikerülhetetlen végzet, amit a dráma szereplői Isten akaratának neveznek. A kor, a környezet különbözősége mellett ez az igazi, nagy különbség két igazi drámaíró alkotása között: a világnézet különbözősége. S ez a párhuzam magyarázza meg számunkra azt az ellenérzést, amellyel *»Munkácszemmel«* az öntudatos munkás szemével O'Neill színművét végignéztük. A földéhes magyar parasztság, s a mult századbeli amerikai farmerék problémája, a föld birtoklása sok vonatkozásában azonos és mégis áthidalhatatlan szakadékot érzünk a súlyos kérdések drámai

megoldásában. O'Neill alakjai is reálisak, a földön állnak, cselekedeteikben érzelmeikben, gondolkodásukban azonban elszakadnak a valóságtól. És itt mutatkozik meg az amerikai szerző mesésörvénének alapvető hibája is: a cselekedetek csak egymást követik, de nem adnak megoldást, nem adnak magyarázatot. Egy színházi élménnyel gazdagabban távozzunk előadás után a Nemzeti Színházból anélkül, hogy világosabban látnánk a felvetett problémát, anélkül, hogy valójában merítettünk volna a szellem új utat mutató emberének gazdaságából.

R. K.

Nagy Péter

A szovjet filmek idehaza szokásos bírálatának komoly hibája, hogy az átlagos, vagy átlagon aluli szovjet filmeket is rosszul értelmezett szempontokból töldiesérik, hibáit, elhallgatja. Ez a dolgozó közönség sorában, azok között, akik a filmbírálat elolvasása után nézik meg a mozgóképet, nem egy esetben csalódást okoz és általánosításra ad alkalmat. A szovjet filmművészetnek nincs szüksége ilyen mankókra, megáll a maga lábán és egyedül áll nagy alkotásaiban az egész világon. Ezt bizonyítja a *Royal* filmszínházban bemutatott Nagy Péter, Tolsztoj halhatatlan regényének filmváltozata is. Nem is a regény, hanem maga a történelem elevenedik meg a vetítővászonon: Oroszország történetének legendás, óriási emberi alakja, a nemzet, amelyért élt és a kor, amelyben alkotott.

Van egy jelenete ennek a csodálatos filmpozsznak, amely kitörölhetetlenül marad meg emlékezetünkben: amikor Nagy Péter a viharban keltárja az ablakot; az elmaradt Oroszország ablakát a haladottabb Nyugatra felé. S lehetetlen nem megérteni ennek az egyszerűségében megrázó jelenetnek jelképes értelmét: ma a Nyugatnak kell kilátnia ablakait a Szovjetunió felé, hogy betörjön az új kultúra, a szabad élet és szabad művészet serkentő, friss, tiszta levegője.

A film rendezője V. Petrov, főszereplői Szimonov, Taraszova, Cserkusov, Zsarov és tízezernyi mellék szereplője felejthetetlen élményünkkel varázsolják a szovjet filmművészetnek ezt a csodálatos alkotását.

A Kővirág

a cannesi filmversenyen bemutatott százhetven színes film közül a

legelőkelőbb helyet biztosította magának. A bemutatott francia, amerikai, angol, mexikói, lengyel, olasz, cseh és egyiptomi filmek előtt megszerzte az első díjat. Az amerikai, angol, holland és sok más nemzet filmműve a morfinizmus, alkoholisztizmus és lélektani problémák mögé rejtett miszticizmus volt, míg a bemutatott szovjet filmekből s így a Kővirágból is drág az életigenlés, a jövőbe vetett hit és a jövőért vívott áthatalmas küzdelem. A többi nemzetekkel szemben ez biztosított a szovjet filmeknek vezető helyet a cannesi filmünnepségeken a franciák, amerikaiak és csehek előtt.

A Kővirág olyan egyszerű, mint maga a népmese, melyből témáját vette. Nem használt raffinált filmtrükköket, az egy népi képeletszerű csodálatos asszony, a Részhegyek Asszonya kivételével valamennyien valóságos alakok: mesét hallgató gyerekek, öreg, szakállas mesemondók, furulyázó pásztorgyerek, egyszerű, kétkézi iparosok. A Kővirág igazi népi mesefilm s cselekménye egy urali pásztorfiú legendáját eleveníti meg olyan nemes egyszerűséggel és művészettel, amellyel eddig nem nagyon kevéssel találkoztunk. Munkával töltött hétköznapiokról, bűnös varázslatokról és olyan őszinte nagy szerelemről szól a mese, amin még a legbüvösebb varázslat is megfőrik. A hűség, az átláthatóság boldogságát példázza a film minden kockája.

A film színészséről külön kell szólni. Annagya tökéletes, hogy az első percben szinte plasztikusnak tűnik. A színészek jáéka, a rendezés, a film zenéje, mind komoly művészi élményt jelentenek a nézőnek. Minden jóselebség nélkül megállapíthatjuk, hogy a Kővirággal megisméltódik a Cirkusz közönségikere.

— 6 —

A Hivatásos Üzemi Színiátszó Csoport

a közelmúltban a Munkáskultúr Szövetség és az üzemek kultúrvezetői előtt mutatta be műsorát a MKP VI. ker. szervezetének színháztermében. Az volt a cél, hogy a vállalatok kultúrvezetői megismerjék a hivatásos színészekből álló üzemi színiátszó csoport munkáját s a lelkes és tehetséges fiatalok műsorszámait bemutassák az üzemek dolgozóinak.

A műsor első részében Tersánszky Józsi Jenő elvtárs nagyszerű képek-könyvkabarája mutatkozott be. Az eredeti ötlettel összeállított képek, könyv minden oldala a népmesék báját, humorát tárta a néző elé. Egyszerű történetek a mezőkről, faluról, pinceműhelyről, amik azonban ott viselik magukat Tersánszky elvtárs ragyogó stílusát, mesterei rendezését a színészek tehetségét és lelkesedését. A műsor második felében bemutatták P. Fjodorov orosz író A és F. című rendkívül mulató, gos bohózatát. Tersánszky-nak és az együttes kiváló fiatal színészeinek: Hoffós Melittának, Mikes Lillának,

Most jelent meg!

Üzemi bizottsági tanfolyam

Barcza László:

Munkaerő gazdálkodás

Ára: 50 fillér

*

Keleti Márton:

Retorikai olvasókönyv

Ára: 3 forint

Kapható a Szakszervezeti Tanács Könyvosztályán, VIII., Fiumei-út 4

Iskoláknak, szemináriumoknak nagy kedvezmény

Róna Klárának, Szántó Klárának, S. Önyi Katónak, Basa Györgynek, Gál Péternek és Máray Józsefnek megérdemelt sikerük volt.

Az előadás műsorát sorozatosan játsszák a nagyobb fővárosi üzemekben. (1)

Retorikai olvasókönyv

címével kiváló segédeszköz és házag-pótló munka jelent meg Keleti Márton elvtárs tollából a Szakszervezeti Tandes Könyvtára sorozatában, mindazok számára, akik a szocialista szónoklattannal foglalkoznak. Keleti elvtárs több mint száz oldalon összegyűjtötte a magyar szocialista beszédek egyrészének nevezetesebb beszédeit és ezek a szónoklatok mintegy négy évtizedet foglalnak magukba. Az összeállított beszédssorozat ékes tanúsága annak, hogy a szocialista szónokok nemcsak új anyagot, de ennek megfelelően új beszédmodot vettek a nyilvánosság elé. A könyv kettős célt szolgál. Az egyik az, hogy megmutassa azt a kört, amely a szocialista szónoklat gyűjtőfogalma alá tartozik, a másik az, ha nem is tökéletesen, de legalább részben ismerjék meg azok, akik a könyv lapjait forgatják, milyen nagy és nehéz küzdelmek vezették a munkásmozgalmat évtizedeken át. Keleti elvtárs munkája, mely elé Kossa István, a Szakszervezeti Tanács főtitkára írt előszót, mindkét célnak megfelel.

«A vállalat felépítése és ellenőrzése»

címével két füzet jelent meg az Üzemi Bizottsági Tanfolyam első számaiként a Szakszervezeti Tanács kiadásában. A Nágai Lajos elvtárs tollából megjelent füzetek komoly hiányt pótolnak a rövid terjedelmük ellenére minden tájázás nélkül a szakszervezeti mozgalom egyik jelentős házagpótló munkájának mondhatók.

A rendeletek útvesztőiben bukda-csoló s a vállalt feladat nagyságával gyakran nehezen megbirkózó üzemi bizottságoknak felbecsülhetetlen értéket jelentenek Nágai elvtárs füzetei. Egyszerű nyelvezettel, közérthetően megtaláljuk bennük a vállalatok pontos felépítésének leírását, megismerkedünk szerkezetével, a különböző tevékenységekkel, amelyeknek ellenőrzése az üzemi bizottságok egyik legfontosabb feladatát képezik.

Az első füzet a nyersanyagbeszerzés, a feldolgozás és az értékesítés problémájával foglalkozik, míg a másodikban választ kapunk mindazokra a kérdésekre, hogy mik az üzemi bizottságok feladatai, jogai és kötelességei. A füzet nagy előnye, hogy mindazokat a pontokat, amik az üzemi bizottsági rendeletben a tömegek számára talán nem egészen közérthetőek, bőven kifejti, megmagyarázza.

Mihály András és Rajcsányi Károly nyerték meg a Szakszervezeti Tanács induló pályázatát

A magyar szervezett munkásság történetével elválaszthatatlanul összeforrtak a munkásmozgalmak dalai. A magyar munkásmozgalom minden tejezetének megvolt a maga harcos indulója, amelynek hangjai mellett új küzdelmekre indultak gyáraikból és szervezeteikből az osztályöntudatos szervezett dolgozók. A Horthy-reakció legvéresebb terrorja sem tudta elhallgattatni ezeket a tilos, üldözött énekeket; a szabadságnak, a nemzeti összefogásnak, az antifasiszta gondolatnak az illegálisból merészen, buszken feltörő dalait. A dalokkal szívükben és ajkukon haltak vértanuhalált a munkásmozgalom legjobbjai börtönben, internálótáborban, gázkamrában és sokan azok közül is, akik ezeknek a daloknak zenéjét és szövegét a fasiszta elnyomás, az üldözöttség éveiben papírra vetették. A Ságvári Endrékkel együtt pusztultak el a Vándor Sándorok. S a munkásság pártjaival, szakszervezeteivel együtt üldözték a munkáskórusokat: a Vencziáner-énekkart, a Szalmák-kórust.

Nemzeti felszabadításunkkal párhuzamosan felszabadult munkásságunk énekkultúrája is. Az új idők, az új feladatok, az új harcok új dalokat, új indulókat követelnek. Szabad szakszervezeteink hatalmas tömegmozdulásaiknál komoly hiányt éreztek egy olyan átfogó szakszervezeti indulónak, amely kifejezi a munkásegységet, a munkásság, parasztság és haladó értelmiség összefogásának gondolatát és a szervezett dolgozók népi demokratikus célkitűzéseit. A Szakszervezeti Tanács ezért ez év májusában széleskörű pályázatot hirdetett a szabad szakszervezetek hivatalos indulójának szövegére, illetve megzenésített szövegére. A szakszervezeti indulópályázatra 38 jelíges pályamű érkezett a Szakszervezeti Tanácshoz. A beérkezett munkákat Kadosa Pál zeneakadémiai tanár, Jemnitz Sándor zeneszerző, a Népszava zenekritikusa és Szervánszky Endre, a Nemzeti Zenede tanára, a Szabad Nép zeneművészeti rovatvezetője bírálták felül. Döntésük alapján a legjobbnak minősített öt pályamunkát, az »Új hon épül«, »Trade Union 1946«, »Syndicalismus«, »Egy a harcunk« és »Miénk a gyár és a föld« jelígeket Kossa István elvtárs, a Szakszervezeti Tanács főtitkára, Vas Miklós és Piros László főtitkárhelyettes elvtársak, Vértess György elvtárs, a Szakszervezeti Közlöny szerkesztője részvételével meghívott zsűri hallgatta meg. A zsűri egyhangú döntése alapján felbontották a győztes pályamű: »Egy a harcunk« jelíges borítékját. A díjnyertes indulót Mihály András elvtárs, legtehetségesebb fiatal zeneszerzőink egyike és Rajcsányi Károly elvtárs, fiatal költőnemzedékünk tagja írták. A szakértőbizottság és a szakszervezeti zsűri döntése teljes mértékben egyezik. A Szakszervezeti Tanács díszoklevelet és külön jutalomban részesítette Székely Endre elvtárs »Miénk a gyár és a föld« jelíges zenéjét és szövegét is. Az »Új hon épül« jelígeű pályaművet, amely ugyancsak Székely elvtárs szerzeménye, a Szakszervezeti Ifjúsági Tanács hivatalos ifjómunkásindulójának választotta.

A díjnyertes pályamunkát a Szakszervezeti Tanács sokszorosította, hanglemezre veteti, hogy rövidesen az egész ország minden szervezett dolgozója megtanulja és énekelje a szakszervezeti indulót.

A Forum

a magyar szellemi élet egységének, irodalmi, társadalomtudományi és kritikai folyóiratának második számában magas színvonalával biztosítja a maga számára azt a vezetőhelyet, amelyet folyóirataink sorában már az első számával kivívott. A Forum új számának irodalmi eseménye Ivan Goran Kovačević, a fiatalon elhunyt szabadságharcos jugoszláv költő Tömegsír című döbbenetes erejű, hatalmas partizán epósa, amely elé Illyés Gyula írt méltatást. Horváth Márton elvtárs »Válság vagy egyetértés« című tanulmánya a politikai válság okait elemzi és nem kétséges az

körü termékeny vitát fog megindítani. A szépirodalmi részben még Kassák Lajos és Zerk Zoltán elvtársak versei és Illyés Gyula »Nyitány« című önálló regényrészlete jelent meg. Darvas József a népiesek önkritikáját folytatja Perújítás című cikkével. Erdei Ferenc a szövekezetekről ír alapvető jelentőségű tanulmányt. Lukács György elvtárs a »Válasz« első számát bírálja kemény tárgyilagossággal. Tóh Aladár Basilides Mária emlékeztető idézi, Balázs Béla elvtárs Barlók Béla halhatatlan alakjával foglalkozik. A magyar könyvpiac eseményeiről Nagypál István és Barabás Tibor elvtársak és Kelemen János könyvtigyelei jelentek meg.

Kéleteurópai szakszervezeti értekezletet hívnak össze Prágába

A csehszlovák szakszervezetek központi tanácsának elnöke jóváhagyta *Erban* főtátrár elvtársnak azt a javaslatát, hogy hívják össze Prágába értekezletre a lengyel, magyar, jugoszláv, osztrák, bolgár, román szakszervezeti vezetőket. Az értekezleten megvitatják az érdekelt országok szakszervezeteinek szoros együttműködési lehetőségeit.

»Az orosz munkásoktól még technikai téren is tanulhatunk«

— jelentette ki a svéd vasutasok küldöttségének vezetője búcsúzáskor *Lenin*grádból visszatérve Svédországba. *»Bízunk abban — mondotta — hogy küldöttségünk látogatása hozzájárul a két ország közötti kulturális közeledéshez, ami népünk őszinte kívánsága.«*

A szovjet szakszervezetek

kulturális intézményei újjáépítése folyamán eddig ötezer klubot és háromezer könyvtárt állítottak helyre.

A Szakszervezeti Tanácsadó keretében november 1-én *Szakszits* Antal elvtárs *»Készül az új tanonclörvény«* című előadását hallhatjuk.

Molnár Erik dr. népjóléti miniszter elvtárs *Bakta-Lórántházán* (Szabolcs m.) felavatta az első magyar munkástüdőszanatóriumot. A 120 ágyas intézményt a környékbeli dolgozók minden központi támogatás nélkül, ingyenes rohammunkával állították fel és rendezték be az erre a célra átalakított *Degenfeld-kastélyban*. Szabolcs vármegye, ahol tudvalevőleg országos viszonylatban is a legjobban pusztít a tüdővész, pénzzel, élelemmel és minden lehetséges eszközzel támogatja a munkásság példaadó megmozdulását. A szanatóriumot *Rákosi Mátyás* elvtársról nevezték el.

A Pécsi Szabad Szakszervezetek mintegy 5000 dolgozó részvételével nagygyűlést tartottak, melyre a pécskörnyéki bányászok igen nagy számban vonultak fel. A nagygyűlés szónokai hangsúlyozták, hogy a nagygyűlés célja az, hogy a pécsi munkásság az egyre nyitottabban fellépő reakcióval szemben megmutassa erejét.

A Hírlapterjesztők Nőbizottsága 60 gyermeket látott vendégül uzsonnára a szakma gyermekeiből.

A brightoni szakszervezeti kongresszus

napirendjén szerepel a brit kormány külpolitikájának bírálata is, amely valószínűleg komoly vitát idéz elő. Az erre vonatkozó határozati javaslatot a villamosági szakszervezetek nevében nyújtották be. *»Úgy vesszük észre — állapítja meg az előterjesztés —, hogy a Görögországban követelt politika megerősítette a reakciós erőket, kedvezőbb körülményeket teremtett a királyság visszaállítására és a haladó erők elnyomására vezetett. Spanyolországban a Francóval való gazdasági és diplomáciai kapcsolatok fenntartása elősegíti a fasiszta állam fennmaradását. Németországnak a náciellenlét, valamint a demokratikus intézmények és gazdasági ellenőrzés megteremtésének elmaradása ellenkezik a potsdami egyezményvel. A Szovjetunió és Nagy-Britannia közötti kapcsolatok az angol-amerikai uralmi politika következtében rosszabbodtak az elmúlt tizenkét hónapban. A Szovjetunió elszigetelése, mely korlátozva jár a brit gazdasági életnek és a kapitalista észak-amerikai gazdasággal való összefüggésével, nézetünk szerint rendkívül veszélyes és hátrányosan befolyásolhatja a kormány haladó szellemű programjának megvalósítását.«*

A magyar-szovjet művelődési társaság-hoz Budapestről és az ország minden részéről olyanértelmű kívánságok futottak be, hogy a legkülönbözőbb orosz nyelvtanfolyamok hallgatóinak könnyen kezelhető, gyorsan áttekinthető és könnyűszerrel feldolgozható anyagot boesásanak a rendelkezésére. A magyar-szovjet művelődési társaság eleget tett ezeknek az egyre sürgetőbben megismétlődő kívánságoknak, sőt ezen a téren továbbmenve, a *»Jöendő«* hasábjain olyan *»Orosz villámtanfolyamot«* indított meg, amelyben — azok, akik az orosz nyelvet olyan mértékig akarják csak elsajátítani, hogy könnyebb szövegeket olvasni tudjanak és magukat oroszul meg tudják érteni — ezt a céljukat a lehető legkisebb fáradsággal elérhetik.

SZAKSZERVEZETI KÖZLÖNY

A Magyar Szabad Szakszervezetek Országos Központjának (Szakszervezeti Tanács) hivatalos lapja

Megjelenik havonta kétszer

Felolós szerkesztő és kiadó: *Kossán István*

Szerkesztő: *Vértes György*

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Riumel-út 4. H.

Alapítvány: 1933

Hivatal: Szakszervezeti Hivatal

461251. Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Rt.
Feltűs: Górszky Tivadar igazgató

AZ IBUSZ

menetjegyi rodáiban

V., Vigadó-u. 1-3. Tel. 180-079, 189-200

V., Vörösmarty-tér 7-8. Telefon 380-507

VI., Oktogon-tér 3. Telefon 421-714

XI., Bartók Béla út 11. Telefon 258-192

II., Krisztina-körút 141. Telefon 160-430

VIII., József-körút 5.

Menetjegyet, menettérti jegyet válthat
Felvilágosítást nyerhet, szállodai szobát biztosíthat

Bankszolgálat

Munkásutaztatás, tanulmányi kirándulások

V., Akadémia-utca 10 Telefon: 129-813